

Saimaan ammattikorkeakoulu
Hotelli- ja ravintola-ala Imatra
Hotelli- ja ravintola-alan koulutus

Anni Tallgren

Vastuullinen matkailu lapsiperheissä

Opinnäytetyö 2018

Tiivistelmä

Anni Tallgren

Vastuullinen matkailu lapsiperheissä, 38 sivua, 1 liite

Saimaan ammattikorkeakoulu

Hotelli- ja ravintola-ala Imatra

Hotelli- ja ravintola-alan koulutus

Opinnäytetyö 2018

Ohjaaja: lehtori Ann-Mari Karvinen, Saimaan ammattikorkeakoulu

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia vastuullista matkailua lapsiperheissä. Tutkimuksessa selvitettiin, miten tärkeänä lapsiperheet kokevat vastuullisuuden matkustaessaan ja millä tavalla vastuullisuus esiintyy matkan aikana.

Opinnäytetyö suoritettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Teoriaosuus koostuu vastuullisen matkailun osa-alueista: taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristöllisestä. Tämän lisäksi opinnäytetyössä kerrotaan matkailusta käsitteenä sekä matkailusta lapsiperheissä. Tutkimuksen empiirinen osuus koostuu kyselyn tuloksista ja niiden analysoinnista. Kyselyssä selvitettiin vastaajien perustietojen lisäksi lapsiperheiden suhtautumista vastuulliseen matkailuun, ja kuinka vastuullisen matkailun eri osa-alueet toteutuvat lapsiperheiden matkailussa.

Tutkimuksessa selvisi, miten tärkeänä lapsiperheet pitivät vastuullista matkailua heidän omilla matkoillaan. Lapsiperheiden tultua tietoisemmiksi vastuullisesta matkailusta, he pystyivät paremmin ottamaan vastuullisen matkailun huomioon matkustaessaan. Opinnäytetyöstä voi tehdä lisätutkimuksia keskittymällä kotimaan matkailuun. Keskittymällä vain kotimaan matkailuun tulokset voivat muuttua kokonaan.

Asiasanat: matkailu, vastuullinen matkailu, lapsiperheet

Abstract

Anni Tallgren

Responsible Tourism in Families with Children, 38 Pages, 1 Appendix

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Tourism and Hospitality, Imatra

Degree Programme in Hotel and Restaurant Business

Bachelor's Thesis 2018

Instructor: Ms Ann-Mari Karvinen, Senior Lecturer, Saimaa University of Applied Sciences

The objective of this study was to determine if responsible tourism is a part of families travelling with children. The focus of this thesis was to find out if families think travelling responsibly is an important aspect of their travels. The research focuses on different sectors of responsible tourism which are economic, environmental and social impacts. The theoretical study also describes what tourism is and how to travel with children.

The thesis was carried out as a quantitative research. The research material was gathered from families who had the opportunity to respond to the questionnaire. The questionnaire was distributed to two child-related internet forums and Facebook. It was possible to answer to the questionnaire in fall 2018.

The results of the study show what families think about responsible tourism and how it shows in their travels. Based on these findings, most families are knowledgeable about responsible tourism and it can be seen in their choices while travelling. Further studies in future could be made about responsible tourism while travelling in Finland. By making a study to focus on only domestic tourism one can get completely different conclusion.

Keywords: tourism, responsible tourism, families

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Matkailu	6
2.1	Matkailu käsitteenä	6
2.2	Matkailumuodot	6
2.3	Matkailijatyypit	8
2.4	Matkailu lapsiperheissä.....	9
3	Vastuullinen matkailu	10
3.1	Taloudellinen vastuullisuus	11
3.2	Sosiaalinen vastuullisuus.....	12
3.3	Ekologinen vastuullisuus.....	13
3.4	Vastuullinen matkustaminen	14
4	Tutkimusmenetelmät	15
4.1	Määrällinen tutkimus	15
4.2	Kysely	16
5	Tutkimuksen toteutus.....	17
6	Tulokset	19
7	Johtopäätökset ja pohdinta	33
	Kuviot.....	36
	Lähteet.....	37

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

1 Johdanto

Matkailu tuhoaa ympäristöä. Tämä asia on ollut tiedossa jo kauan, ja erilaiset yritykset ja tahot ovat varsinkin viime vuosien aikana havahtuneet tähän ongelmaan entistä enemmän. Matkailu on aiheuttanut monien maailman haavoittuvimpien ekosysteemien, kuten koralliriuttojen ja sademetsien, vahingoittumisen massaturismin johdosta. (Kalmari & Kelola 2009, 7.)

Mediassa on monesti saanut lukea ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja eläinten kohtelusta matkakohteissa ympäri maailmaa. Tämä on auttanut ihmisiä tulemaan tietoisemmiksi sekä maailman menoista että omista valinnoistaan.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää millä tavalla vastuullinen matkailu on osa lapsiperheiden matkaa. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat ”Kuinka tärkeänä lapsiperheet kokevat vastuullisen matkailun matkustaessaan?” ja ”Miten vastuullinen matkailu näkyy lapsiperheiden matkailussa?”. Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, sillä ihmisiä kiinnostaa entistä enemmän, miten omilla valinnoillaan voi vaikuttaa vastuullisesti. Monet pieniltäkin vaikuttavat valinnat voivat tehdä matkasta paljon vastuullisemman.

Vastuullisesta matkailusta on aikaisemmin tehty erilaisia tutkimuksia, mutta aikaisemmat tutkimukset ovat olleet eri näkökulmasta. Tämän takia opinnäytetyö on rajattu keskittymään pelkästään lapsiperheisiin.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytetään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta. Tutkimusaineisto kerätään kyselylomakkeen avulla. Lomake jaetaan kahdelle eri keskustelufoorumille, jotka keskittyvät lapsiin ja perheisiin.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskitytään vastuullisen matkailun kokonaisuuteen, joka koostuu taloudellisesta, sosiaalisesta ja ekologisesta vastuullisesta. Tämän lisäksi opinnäytetyössä kerrotaan sekä matkailusta yleensä että matkailusta lapsiperheissä. Opinnäytetyön empiirisessä osiossa käydään läpi kyselyn tuottamia tuloksia, joista kootaan myös yhteenveto. Lopuksi on vielä tekijän omat pohdinnat tuloksista.

2 Matkailu

Kuten Paul Richard sanoi: *Kun kulkuri on varoissaan, häntä kutsutaan turistiksi.* Matkailu on nopeasti kasvava ala. Joka päivä yli kolme miljoonaa ihmistä matkustaa kansainvälisesti. Vuonna 2017 matkakohteissa ympäri maailmaa vieraili 1 323 miljoonaa kansainvälistä turistia, mikä on 86 miljoonaa turistia enemmän kuin vuonna 2016. (UNWTO 2018.) Tässä luvussa käsitellään, mitä on matkailu, matkailun eri muotoja sekä minkälaista matkailu lapsiperheissä on.

2.1 Matkailu käsitteenä

Matkailulla tarkoitetaan ihmisten liikkumista vakinaisen asuin- ja työympäristönsä ulkopuolella. Siihen kuuluvat sekä kotimaan sisäiset matkat että matkustaminen maan rajojen ulkopuolella. Matkailu on moniulotteinen ilmiö, ja sen voi jakaa kolmeen eri pääryhmään, joita ovat loma- ja vapaa-ajan matkat, työmatkat sekä matkat muista syistä. (Vuoristo 2003, 15–17.)

Matkailu on yksi tärkeä tapa, jonka avulla jokaisen maailmankuva hahmottuu. Siihen vaikuttaa itse matkailun lisäksi muun muassa se, miten matkakohdetta esitetään matkaohjelmissa, dokumenteissa, matkaesitteissä ja -oppaissa, mainonnassa, sekä kuulopuheen perusteella. (Mowforth & Munt 2009, 6.)

Matkailu on nopeasti muuttuva ja kriisialtis ala, ja sen onkin pystyttävä mukautumaan nopeasti matkailijoiden tarpeiden mukaan. Matkailualan on pystyttävä ottamaan huomioon yhteiskunnalliset ja väestölliset muutokset sekä pysymään ajan tasalla erilaisten trendien kanssa. (Kostiainen ym. 2004, 296.)

2.2 Matkailumuodot

Matkailu voidaan jakaa moneen erilaiseen muotoon ja tyyppiin. Yksi matkailumuodoista voidaan luokitella matkan päätarkoituksen mukaan. Maailman matkailujärjestö on luokitellut matkailun päätarkoituksen kohdistuvan kolmeen pääryhmään. Näitä pääryhmiä ovat loma- ja vapaa-ajan matkat, työmatkat sekä matkat muista syistä. Erilaisia loma- ja vapaa-ajan matkoja ovat muun muassa virkistys-, urheilu- ja kulttuuritapahtumat. Työmatkat voidaan jakaa kokous- ja kannustematkailuun sekä varsinaiseen työmatkailuun. Muita matkan syitä voivat olla muun

muassa matkat, jotka liittyvät opiskeluun, terveydenhuoltoon, uskontoon tai kauttakulkuun. (Vuoristo 2003, 16–17.)

Maailman matkajärjestö UNWTO:n (United Nations World Tourism Organization) teettämästä kuviosta (Kuvio 1) näkee, miten kansainvälisten matkojen tarkoitukset jakaantuivat vuonna 2017. Yli puolet (53 %) vuoden 2017 matkoista keskittyi loma- ja vapaa-ajan matkoihin. Myös muut matkan syyt olivat suosittuja, nimittäin muista erilaisista syistä matkusti kansainvälisesti 34 % matkailijoista. Näitä muita matkan syitä olivat muun muassa ystävien ja perheiden luona vierailu, terveyden edistäminen sekä uskonnon harjoittaminen. Työmatkat olivat pienin matkan tarkoituksen syy, sillä työmatkoja oli 13 % kaikista matkoista. (UNWTO 2017.)

Kuvio 1. Matkan päätarkoitukset vuonna 2017 (UNWTO 2017)

Toinen tapa luokitella matkailun muotoja on lajitella ne maan sisäiseen matkailuun, kansalliseen matkailuun ja kansainväliseen matkailuun. Maan sisäinen matkailu koostuu matkailusta, joka tapahtuu kotimaan rajojen sisäpuolella. Tähän lasketaan myös maan asukkaat, jotka asuvat kyseisessä maassa, mutta eivät välttämättä ole tämän maan kansalaisia. Kansallinen matkustus koostuu sekä maan sisäisestä matkailusta että maasta lähtevästä matkailusta. Tähän kuuluvat kaikki maan asukkaat, jotka matkustavat sekä maan rajojen sisäpuolella että maan rajojen ulkopuolelle. Kansainväliseen matkailuun kuuluu kaikki maan

rajojen ylittävät matkat, jotka ovat joko saapuvaa tai lähtevää matkailua. Ne voivat olla joko kyseisen maan asukkaiden matkustaminen toiseen maahan tai ulkomaisen matkustajan matkustaminen kyseisen maan rajojen sisäpuolelle. (United Nations 2010.)

2.3 Matkailijatyypit

Matkailijoita on monia erilaisia ja heidän motivaationsa vaikuttavat suuresti alue- ja kohdevalintoihin. Matkailijoita usein segmentoidaan erilaisiin luokkiin. Tämä segmentoiminen auttaa matkailualan ammattilaisia tarjoamaan matkailijoille oikeanlaiset palvelut. Matkailijoiden luokittelu erilaisten tuntomerkkien mukaan perustuu maantieteellisiin, demografisiin ja sosioekonomisiin kriteereihin sekä aktiviteetteihin. Matkailijoiden luokittelu maantieteellisten kriteerien perusteella liittyy matkailijoiden kotimaahan, asuinpaikkaan tai elinympäristöön. Demografisia eli väestöllisiä kriteereitä voidaan luokitella matkailijan sukupuolen, iän, siviilisäädyn, kielen tai uskonnon mukaan. Sosioekonomisissa kriteereissä puolestaan korostuvat matkailijoiden taloudelliset ominaisuudet, kuten tulot, koulutus, asema ammatissa, omistukset, vapaa-ajan määrä sekä muut samanlaiset piirteet. (Vuoristo 2003, 36–37.)

Matkailijat voidaan luokitella myös sen mukaan, mitä he matkaltaan haluavat. Stanley Plogin (1974) mukaan matkustajat voidaan luokitella kolmeen luokkaan, joihin vaikuttavat matkailijan psykologiset tarpeet asioista, joita matkailijat odottavat matkaltaan. Nämä luokat ovat psykosentrikot, allosentrikot sekä midsentrikot. (Saarinen 2015.)

Psykosentrikot ovat matkailijoita, jotka suosivat valmiita palveluita. He vierailevat mielellään kohteissa, joissa he ovat jo aikaisemmin käyneet. He valitsevat kohteensa, sillä ovat todenneet sen olevan tuttu ja turvallinen. Matkansa aikana psykosentriset matkailijat suosivat passiivisia aktiviteetteja eli he mielellään ottavat aurinkoa ja ihailevat maisemia. Psykosentrikot suosivat matkallaan valmispaketteja. (Saarinen 2015.)

Allosentrikot toisaalta ovat psykosentrikoiden vastakohtia. He ottavat matkailun seikkailuna. Allosentriset matkailijat suunnittelevat matkansa itsenäisesti, he etsivät mielellään uusia ja outoja kohteita ja nauttivat uuden kokemisesta.

Matkailussa allosentrikoille tärkeää ovat uusien kokemusten ja elämyksien saanti. Allosentrikoilla ei ole korkeita vaatimuksia kohteen varuste- ja palvelutason suhteen. Allosentrikoille on tyypillistä kiinnostus vieraisiin ihmisiin ja kulttuureihin. (Vuoristo 2003, 42.)

Näiden ääripäiden välissä on kolmas luokka eli midsentrikot. Midsentrikot ovat matkailijoita, joilla on molempien yllä mainittujen tyyppien ominaisuuksia. Suurin osa matkailijoista kuuluu tähän ryhmään. Midsentrikot ovat matkailijoita, jotka eivät ole erityisen seikkailunhaluisia, mutta ovat silti avoimia uusille kokemuksille. Midsentrikot suosivat kohteita niiden kulttuuristen, historiallisten sekä ekologisen tekijöiden perusteella. (Saarinen 2015.)

2.4 Matkailu lapsiperheissä

Matkailu onnistuu hyvin myös lapsien kanssa. Vaikka matkaileminen ennen lapsien tuloa on voinut tuottaa positiivisia muistoja, ei ole mitään syytä, miksi ei voisi nauttia myös matkailusta lapsien kanssa. Matka onnistuu parhaiten, kun asenne säilyy oikeana. Vanhempien tulee hyväksyä se, että lapsien kanssa matkaileminen on erilaista kuin ilman heitä. Lasten kanssa matkustamisessa tulee ennakoita, tehdä kompromisseja ja ottaa vastaan yllättävätkin tapahtumat. Matkailu mahdollistaa lasten kokea uusia asioita eri näkökulmasta, ja sillä on tärkeä rooli rakentaa lasten maailmankuvaa. (Fernández & Lahti 2012, 10.)

Monet matkanjärjestäjät ovat myös huomanneet lapsiperheiden tärkeyden matkustusmarkkinoilla. Ympäri maailmaa löytyy yhä useampia lapsiystävällisiä hotelleja, joissa tarjotaan lastenvahtipalveluita ja erilaisia kerhoja lapsille. Myös laivoilla ohjelmat järjestetään niin, että lasten tarpeet huomioidaan. Usein matkanjärjestäjät myös tarjoavat perheille alennuksia, joilla houkutellaan lapsiperheet matkustamaan. (Niinikangas & Ropponen 2013, 20.)

Matkustaminen lasten kanssa onnistuu hyvin, mutta vanhempien tulee silti muistaa, että matkustaminen toimii kuitenkin lasten ehdoilla. Budjetti, matkustusajankohta ja valittava matkamuoto on hyvä päättää jo ennen matkan varaamista. On hyvä pitää huolta, että lapsi jaksaa matkustaa vanhempien mukana ja käydä paikoissa ja tehdä aktiviteetteja, joista lapset kiinnostuvat. Aktiviteettien ei kuitenkaan tarvitse olla monimutkaisia, vaan yhteinen piknikhetki voi jäädä hyvinkin

positiivisesti lasten muistoihin. Lomamatkalla parasta tulisi olla aikuisten ja lasten yhteinen ajanvietto ja uuden oppiminen toisistaan. Parhaimmillaan matkustaminen kasvattaa lasten suvaitsevaisuutta, opettaa lasta toisenlaisista kulttuureista, esittelee erilaisia tapoja ja tutustuttaa lapset erilaisiin ruokiin. (Niinikangas & Ropponen 2013, 21–23.)

Lapset innostuvat helposti eläimistä, ja usein hotellissa vieraileva kulkukissa tai rannalla vapaana kuljeskeleva lehmä ovat lasten mielestä parasta, mitä matkalla voi nähdä. Matkakohteissa on useasti myös erilaisia eläinnähtävyyksiä, joihin lapset haluavat mennä. Näihin nähtävyyksiin kannattaa ennakkoon tutustua ja kiinnittää huomiota siihen, miten eläimiä niissä kohdellaan. On myös tärkeää, että eläinten elinolot eivät häiriinny matkustamisen seurauksena. Vapaana olevat eläimet on hyvä antaa olla omissa oloissaan ja muistuttaa lapsia, että niitä ei saa mennä koskemaan. Monet kulkueläimet saattavat levittää erilaisia tauteja tai ne saattavat purra. (Fernández & Lahti 2012, 26.)

Ennen matkaa lapselle on hyvä opettaa, että paikallisen kulttuurin ja tapojen kunnioittaminen on tärkeää. Paikallisten asukkaiden huomioiminen on tärkeää, joten on hyvä oppia sekä itse että opettaa lapselle, kuinka kohdemaassa tulee pukeutua ja käyttäytyä. Matkailussa kohteen hyvin tärkeässä osassa on luonto. Matkailijoiden on hyvä toimia ekologisesti kohteissa ja kunnioittaa ympäristöä. (Fernández & Lahti 2012, 86–88.)

3 Vastuullinen matkailu

Vastuullinen matkailu on kokonaisuus, joka koostuu taloudellisesta, sosiaalisesta ja ekologisesta vastuullisuudesta. Sen tavoitteena on luoda positiivista vaikutusta sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti. (Bricker ym. 2013, 3.)

Vastuullinen matkailu syntyi vaihtoehtoisena matkailutapana vastaamaan lisääntyneen massaturismin aiheuttamia ongelmia vastaan. Sen juuret katsotaan syntyneen 1960-luvulla, mutta vasta 1990-luvulla siitä tuli vakiintuneempi käsite. (Lovelock & Lovelock 2013, 86.) Vastuullisen matkailun suosio on kasvanut matkailualalle kohdistuvan kansainvälisen painostuksen seurauksena, jotta eri

ongelmiin, kuten ilmastonmuutokseen, ihmisten epätasa-arvoisuuteen, otsonikaatoon sekä väheneviin luonnonvaroihin voitaisiin puuttua. (Spenceley 2008, 107.)

Massaturismi on aiheuttanut monia erilaisia ympäristöongelmia. Näitä ongelmia ovat muun muassa vesistöjen, rantojen ja metsien kuormitus ja likaaminen, eläinlajien vahingoittaminen sekä korroosion aiheuttamat vahingot antiikinaikaisilla rakennuksilla ja muistomerkeillä. (Kostiainen ym. 2004, 307.)

Vastuullisella matkailulla on monta erilaista nimitystä, joilla tämä vaihtoehtoinen matkailuilmiö tuodaan esille. Näitä nimityksiä on muun muassa vihreä turismi, ekoturismi, eettinen turismi ja kestävän kehityksen turismi. Vaikka kaikki nämä viittaavat vastuulliseen matkailuun, niillä jokaisella on hieman erilaiset näkökulmat ja arvot, joilla ne eroavat toisistaan. (Smith ym. 2010, 171.)

3.1 Taloudellinen vastuullisuus

Matkailuala tuottaa runsaasti taloudellisia etuja sekä isäntämaalle että matkailijoiden kotimaille. Matkailu on yksi maailman merkittävimmistä työllistäjistä ympäri maailmaa, ja se tuo paljon erilaisia hyötyjä. Matkailu kuitenkin myös rasittaa paljon taloudellisesti, varsinkin köyhemmissä maissa. Matkailusta syntyneistä syistä voi aiheutua saasteita, vahinkoa luonnonvaroihin, kulutustottumuksiin ja sosiaalisiin järjestelmiin. Vastuullisen matkailun tulisi varmistaa pitkälle aikavälille toteutuvat elinkelpoiset toimet, jotka tarjoavat taloudellisia etuja tasapuolisesti eri sidosryhmille. Näitä etuja ovat muun muassa tuloansaintamahdollisuudet ja sosiaalipalvelut, vakaat työllistämistoimet sekä köyhyyden vähentämisen edistäminen. (Green Tourism 2018.)

Taloudellisella vastuullisuudella halutaan matkakohteen hyötyvän matkailuliiketoiminnasta itse. Valitettavan usein matkailutulot päätyvät kohteen ulkopuolelle. Näin tapahtuu helposti esimerkiksi suurten kansainvälisten ketjuhotellien kanssa. Näiden ketjuhotellien pääkeskukset sijaitsevat kaukana kohdealueelta, jolloin hotellien tulot menevät usein takaisin matkustajien kotimaahan tai johonkin muuhun rikkaaseen maahan. Suosimalla pieniä paikallisia yrityksiä matkustajat tuovat enemmän potentiaalia kohteen väestön työllistämiseen, matkailun hyötyjen tasaiseen jakautumiseen ja mahdollisesti myös köyhyyden vähentämiseen. (Reilun matkailun yhdistys 2018.)

3.2 Sosiaalinen vastuullisuus

Kulttuuri on yksi matkailun tärkeimpiä vetovoimatekijöitä luonnon lisäksi. Matkailussa molemminpuolinen kunnioitus matkailijoiden ja paikallisen väestön kesken on erityisen tärkeää. Koska usein matkailijoiden ja paikallisten kulttuuri ja tavat voivat olla hyvinkin erilaisia, on molempien osapuolien hyvä antaa toisten elää elämäänsä puuttumatta heidän erilaisuuksiin. Sosiaalisessa vastuullisuudessa on myös tärkeää, että paikallisväestöä ei hyväksikäytetä tai kohdealueen kulttuuria ei vahingoiteta. Tarkoitus on juuri päinvastainen, sillä niitä pyritään suojelemaan. (Reilun matkailun yhdistys 2018.)

Butler ja Hinch (1996) sekä Price (1996) ovat todenneet alkuperäiskansojen olevan entistä enemmän yhteyksissä matkailualaan. Monet erilaiset matkailualan yritykset ovat alkuperäiskansojen hallinnassa. Tämä on suora vaikutus siitä, kuinka matkailu on levittäytynyt yhä enemmän syrjäisille alueille. Syrjäisillä alueilla sijaitsevilla kansallispuistoissa, reservaateissa sekä muissa alkuperäiskansojen alueilla alkuperäiskansat ovat eläneet jo vuosikymmenien ja -satojen ajan. Turistit ovat levittäytyneet syrjemmille alueille alkuperäiskansojen takia, jotta he voivat nähdä ja kokea, kuinka nämä elävät ja minkälainen heidän kulttuurinsa on. Etenkin Amazon, Borneo ja Oseania ovat turistien suosimia kohteita tutustua villiin ja kauniiseen ympäristöön ja sen alkuperäiskulttuuriin. (Hall & Lew 1998, 60.)

Ihmisoikeudet ovat oleellinen osa matkailualaa. Teoriassa paikallisen väestön ihmisoikeudet laitetaan turistien ja matkailualan edelle. Käytännössä kuitenkin matkailualan suuren kilpailun takia tämän toteutuminen on haastavaa. Matkailualan työntekijöillä ei välttämättä ole mahdollisuutta valita tai esitellä tuotteita, jotka ovat saaneet ”ihmisoikeuksien hyväksymän leiman.” Monet matkailualan yritykset myyvät tuotteita ja palveluita kohteisiin, joissa tietävät ihmisoikeustilanteen olevan ongelma tai tietävät asiakkaiden matkustavan pahat aikeet, kuten seksituumismi, mielessään. (Lovelock & Lovelock 2013, 69–71.)

Kulttuuri on sidonnainen jokaiseen eri maahan ja maanosaan. Näin ollen vastuullisen turistin tulee ottaa selvälle ennen matkaa erilaisista kohdemaan tavoista ja normeista. Jotkin kotimaan asiat voivat tarkoittaa aivan eri asiaa kuin kotimaassa, ja kohdemaassa turistin tulee kiinnittää huomiota asioihin, jotka voivat olla

itsestäänselvyyksiä kotimaassa. Näin ollen on hyvä selvittää ne ennen lomaa. Esimerkiksi pukeutuminen voi olla aivan erilaista kohdemaassa. Yleisohjeet pukeutumiseen ovat, että vaatteiden tulee olla siistit, käytännölliset ja mukavat. Näin yleensä selviytyy hyvin paikassa kuin paikassa. Kuitenkin esimerkiksi islaminuskaisissa maissa paljaan pinnan näyttämistä tulisi välttää. Näissä maissa on jokaisen sekä miehen että naisen sopivaa peittää olkapäänsä ja polvensa. Naisille on myös annettu ohjeistukseksi peittää säärensä tai käsivartensa ranteeseen asti. (Kalmari & Kelola 2009, 100.)

3.3 Ekologinen vastuullisuus

Luonto ja ympäristö ovat hyvin oleellisia osia matkailun kannalta. Siksi niistä tulee pitää huolta. Ekologisuudella vastuullisessa matkailussa tarkoitetaan matkustamista siten, että matkustaminen rasittaa luontoa ja ympäristöä mahdollisimman vähän (Weeden 2014, 7).

Monet matkanjärjestäjät ja retkiä välittävät yritykset ovat tulleet tietoisemmiksi eläinten kohtelusta ulkomailla. Vuonna 2008 Englannissa julkaistiin ohjeistus ABTA Global Welfare Guidance for Animals in Tourism, jossa käsitellään eläinten hyvinvointia matkailualalla. Ohjeistuksessa kerrotaan muun muassa, millä tavalla matkailuala ja eläimet ovat yhteydessä, minimivaatimukset eläinten hyvinvointiin turistikohteissa ja viittauksia eläinten erityisiin hyvinvointitarpeisiin, joita yleisesti matkakohteissa näkee. (ABTA 2013.)

Maailmanlaajuisesti monet matkailuyritykset ovat antaneet kantansa eläinten kohteluun. Muun muassa englantilainen matkayritys Thomas Cook ja sen sisaryhtiö Tjäreborg ovat lopettaneet myynnin eläinpuistoihin, joissa on miekkavalaita sekä poistaneet kaikki norsuretket ohjelmistostaan. (Tjäreborg 2018.) Näiden lisäksi muun muassa TripAdvisor on poistanut listoiltaan yrityksiä, joiden retkillä turistit saavat koskea eläimiin. Sosiaalisella medialla on ollut suuri vaikutus ihmisten tietoisuuteen eläinten kohtelusta eläinnähtävyyksissä. Tiedot epäeettisistä matkanjärjestäjistä leviävät nopeasti internetin välityksellä, ja muun muassa monet matkablogit puhuvat aiheesta paljon. (Kelola 2017, 7.)

Matkailusta voi olla myös monia erilaisia hyötyjä luonnolle. Yksi esimerkki näistä hyödyistä on Galápagossaaret. Saarille matkaavien matkailijoiden määrä on

kiintiöity 60 000 henkilöön vuodessa ja kaikki heiltä kerätyt maksut käytetään saarten ja Ecuadorin muiden luonnonsuojelukohteiden ylläpitämiseen. Samaa Galápagos-tyyppistä matkailua on hyödynnetty myös esimerkiksi Amazonin alueella. Turismin tuoma tuotto käytetään alueen suojeluun ja paikallisen väestön hyvinvointiin. (Kostiainen ym. 2004, 308.)

3.4 Vastuullinen matkustaminen

Vastuullisesti matkustaminen ei ole vaikeaa, mutta siihen tulee panostaa, jotta matkailija tekee oikeat valinnat. Se, millä matkailija matkustaa, on yksi ensimmäinen asia, mihin hän voi vaikuttaa matkustamalla vastuullisemmin. Perussääntö vastuullisen matkailun matkustustapaan on, että mitä hitaammin, sen vastuullisempaa. Valitsemalla mahdollisimman päästöttömän kulkuvälineen voi pienentää matkan ympäristövaikutuksia suuresti. Jopa 75 % matkan aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä syntyy pelkästään matkustamisesta lomakohteeseen ja takaisin. (Häkkinen 2018.)

Vastuullisen matkailun kannalta matkustaminen joko kävellen tai pyörällä on vihrein vaihtoehto. Sen lisäksi, että matkailija ei tuota päästöjä joko kävellen tai polkien, matkailija pystyy näkemään maisemia ja nauttimaan hitaasti matkustamisesta. Hitaasti matkustaessa pystyy muun muassa tutustumaan kaupunkeihin syvemmin. Matkustaen hitaammin matkailija pystyy myös tekemään erilaisia löytöjä, joita ei muuten välttämättä kohtaisi. (Kalmari & Kelola 2009, 59–60.)

Jos pyöräileminen tai käveleminen ei ole matkailijalle mahdollista, tulisi matkailijan valita jokin joukkoliikenteen kulkuneuvoista. Juna on yleensä vähäpäästöisin kulkuneuvo pyörän jälkeen. Ilmaston kannalta sähköjunat ovat ekologisempia kuin dieseljunat. Uusiutuvalla energialla kulkeva sähköjuna on hyvä tapa matkustaa paikasta toiseen. Sähköjunat ovat yleisiä, muun muassa Suomessa, Ruotsissa ja Sveitsissä sähköjunat kulkevat uusiutuvalla energialla, kuten tuuli- ja vesivoimalla. Junalla matkustaminen on kaiken lisäksi yksi mukavimmista tavoista matkustaa useimmiten. Matkailija voi nauttia omassa rauhassaan maisemista, lukea kirjaa, tutustua uusiin tuttavuuksiin tai miettiä asioita omissa oloissaan. (Kalmari & Kelola 2009, 61.)

Usein lentämistä kohteeseen ei kuitenkaan voi välttää. Lentäminen on kuitenkin nopein tapa matkustaa ja matkailija pääsee pidemmälle lyhyessä ajassa. Matkailija voi kuitenkin tehdä päätöksensä muun muassa lentoyhtiön valinnassa. Matkustamalla vastuullisesti, matkailijan tulisi valita suora lento ja välttää välilaskuja. Suurin osa lentoliikenteen päästöistä syntyy nousuista ja laskuista. Pahimmassa tapauksessa välilasku voi tuplata päästöjen määrän. Lentoyhtiötä valittaessa on hyvä kiinnittää huomiota sen vastuullisuustavoitteisiin. Lisäksi tulisi valita yhtiö, joka käyttää uudempia lentokoneita. Uudemmat koneet on tehty ympäristöystävällisemmiksi, joten niiden päästöt ovat vähäisemmät. (Häkkinen 2018.)

4 Tutkimusmenetelmät

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyön kannalta aiheellisia tutkimusmenetelmiä. Luvussa kerrotaan lukijalle tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmien käytöstä sekä syyt niiden valintaan. Opinnäytetyö toteutettiin määrällisen tutkimusmenetelmän avulla, ja siinä käytettiin sähköistä kyselyä vastauksien keräämiseen.

4.1 Määrällinen tutkimus

Opinnäytetyössä käytettiin määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Määrällisessä tutkimuksessa kerrotaan mitattavien ominaisuuksien välisistä suhteista ja eroista. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä voidaan vastata kysymyksiin kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkimustiedot ovat numeerisia, joista tutkija tulkitsee ja selittää tutkimukselle oleellisen tiedon sanallisesti. Tutkija myös kuvailee, millä tavalla eri asiat joko liittyvät toisiinsa tai eroavat toisistaan. (Vilka 2007, 13–14.)

Määrällistä tutkimusmenetelmää käytetään usein, kun opinnäytetyön tueksi tarvitaan mitattavaa numeraalista tietoa, jonka voi ilmoittaa tilastollisesti. Siinä määritellään, selitetään, perustellaan ja kuvaillaan numeroiden avulla. (Vilka & Airaksinen 2003, 58.)

Määrälliselle tutkimukselle keskeisiä asioita ovat muun muassa aikaisemmista tutkimuksista tehdyt johtopäätökset, aikaisempien teorioiden tutkiminen,

hypoteesien esittäminen, tutkittavien henkilöiden valinta, aineiston muuttaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä päätelmien teko. (Hirsijärvi ym. 2013, 140.)

Objektiivisuus on tärkeää määrällisessä tutkimuksessa. Tutkijan tulee olla puolueeton, ja tutkimustulokset ovat tutkijasta riippumattomat. Objektiivisuus on tärkeää sekä koko tutkimusprosessin aikana että tutkimustuloksissa. (Vilkkä 2007, 13, 16.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa, kuten kaikissa muissakin tutkimusmuodoissa, tulee olla tutkimusongelma, josta muodostetaan tutkimuskysymykset. Vastaukset tutkimuskysymyksiin saadaan aineiston avulla. Määrällisessä tutkimuksessa sovelletaan teorioita ja malleja käytäntöön. Siinä suunnataan teoriasta käytäntöön. Tätä suuntaa kutsutaan myös deduktioksi. (Kananen 2010, 75–76.)

Aineisto on helppo kerätä postitse, puhelimitse, sähköpostitse tai paikan päällä. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä aineiston kerääminen on harkittua ja järjestelmällistä eikä se voi olla mielivaltaista. Tutkimuksessa on tärkeää muistaa, mitä mitataan, keneltä ja miksi. Määrällisessä tutkimuksessa tulee myös tutustua aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin aiheesta. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 58–59.)

4.2 Kysely

Survey-tutkimus on osa tutkimusta, jossa kerätään tietoa standardoidussa muodossa joukolta ihmisiä. Kysely tavallisesti suoritetaan kyselylomakkeen tai strukturoidun haastattelun avulla. Kysely on hyvä tapa saavuttaa suuri määrä vastaajia varsinkin verkkomuodossa. Koska vastaajien henkilöllisyyttä ei tiedetä, vastaajat voivat kokea pystyvänsä vastaamaan kyselyyn rehellisesti. (Hirsijärvi ym. 2013, 134.)

Sähköisellä kyselylomakkeella on monia hyviä puolia. Anonyymius on yksi näistä syistä. Sähköinen kyselylomake on myös taloudellisesti kannattavaa. Sähköisessä tutkimuksessa tutkijan ei tarvitse olla itse paikan päällä ottamassa vastauksia, jolloin hän voi tehdä samalla muita asioita. Lisäksi tutkijan ei tarvitse tulostaa kyselomakkeita. Yksi sähköisen kyselomakkeen eduista on myös se, että vastaukset ovat helppo kääntää suoraan tiedostoksi. Tällöin tutkija pystyy

säästämään aikaa, joka muuten menisi aineistoa syöttäessä manuaalisesti. (Valli & Aaltola 2015, 93.)

Kyselyssä on kuitenkin myös erilaisia haittapuolia. Sille tyypillisiä ongelmia ovat muun muassa vastaajien rehellisyys ja se, kuinka tosissaan he ovat vastanneet tutkimukseen, kysymysten haasteellisuus tai oikean vastausvaihtoehdon puuttuminen sekä se, että tarpeeksi moni ei halua vastata kyselyyn ollenkaan. (Hirsijärvi ym. 2013, 195.)

Kyselyssä on tärkeää miettiä, ymmärtävätkö vastaajat kysymykset. Hyvässä kyselylomakkeessa on tärkeää muistaa pitää asioiden eteneminen johdonmukaisesti. Lomakkeessa tulee olla vain ne asiat, joita tutkimusongelmassa esitetään. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 60–61.)

Kyselyn kysymykset tulee tehdä huolellisesti. Hyvin suunnitellut ja muotoillut kysymykset vähentävät vastaajien väärinymmärryksiä. Vastaajat voivat ajatella kysymykset aivan eri tavalla, kuin tutkija on ne tarkoittanut, jolloin tulokset vääristyvät ja aiheuttavat virheitä tutkimustuloksiin. Kysymysten tulee olla yksiselitteisiä ja sanamuotojen selkeitä. Kysymykset eivät saa johdatella vastaajaa vastaamaan sitä, minkä vastaaja luulee tutkijan haluavan. (Valli & Aaltola 2015, 85.)

5 Tutkimuksen toteutus

Kyselylomake tehtiin Webropol-kyselytyökalua hyödyntäen, ja se julkaistiin vain suomenkielisenä kyselynä. Kysely luotiin poikittaistutkimuksena. Poikittaistutkimuksessa aineisto kerätään yhtenä ajankohtana usealta vastaajalta (Valli & Aaltola 2015, 121). Lomakkeessa oli yhteensä 15 strukturoitua kysymystä sekä lopussa vastaajilla oli vielä mahdollisuus avoimelle kommentoinnille kyselystä tai vastuullisesta matkailusta. Kysely jaettiin kahdelle erilaiselle lapsiin keskittyvälle keskustelufoorumille, jotka olivat Vauva.fi sekä Kaksplus. Nämä alustat valittiin siitä syystä, että kyseisillä keskustelufoorumeilla vieraillee tutkimuksen kannalta oikea vastaajasegmentti. Lisäksi keskustelufoorumeilla vieraillee päivittäin tuhansia henkilöitä, joten kysely myös tavoittaisi tarpeeksi monta ihmistä. Kyselyyn oli mahdollista vastata aikavälillä 19.–28.10.2018. Tavoitteena oli saada yli 50 vastattua lomaketta.

Kysely ei tavoittanut tarpeeksi montaa ihmistä keskustelufoorumien kautta. Vauva.fi-keskustelufoorumien kautta kyselyyn vastasi vain kolme henkilöä ja Kaksplus-keskustelufoorumissa ilmoitus kyselystä oli vain alle tunnin verran julkaistuna, ennen kuin se poistettiin tuntemattomista syistä. Näin ollen Kaksplus-keskustelufoorumien kautta kysely ei saanut ollenkaan vastauksia. Tämän takia täytyi yrittää saada vastauksia jonkin toisen kanavan kautta. Vastauksien vähäisen määrän takia kysely julkaistiin myöhemmin myös Facebook-yhteisöpalvelussa. Kun kysely julkaistiin Facebookissa, siihen saatiin 36 vastausta lisää.

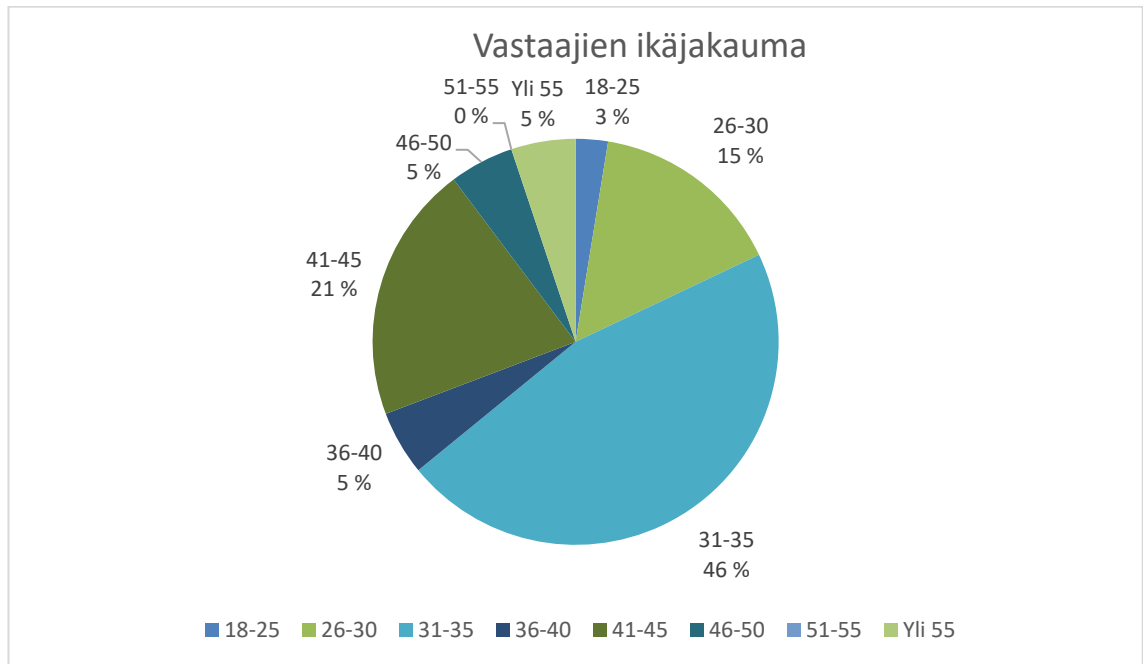
Tämän opinnäytetyön kohderyhmä eli populaatio oli lapsiperheet. Koska vastaajamäärä kyselyyn jäi vähäiseksi, ei tutkimukseen tarvinnut valita otosta, eli pienempää valittua ryhmää. Koska tutkimuksessa valittiin populaation kaikki yksiköt, on se silloin kokonaistutkimus eli sensus. (Kananen 2010, 96.)

Tutkimuksen hypoteesi oli, että lapsiperheet ovat tietoisia vastuullisesta matkailusta ja että aihe itsessään ei välttämättä ole kovin tärkeä tekijä lapsiperheiden matkailussa. Monet tekevät erilaisia vastuullisia valintoja matkaillessaan, mutta eivät sen takia, että kokevat sen tukevan vastuullista matkailua. Toinen hypoteesi oli, että suurin osa perheistä matkustaisi siten, miten on helpompaa eikä mikä olisi vastuullista.

Syyt näille hypoteeseille olivat vastuullisen matkailun tietoisuuden lisääntyminen. Mediassa on monesti erilaisia artikkeleita vastuullisista valinnoista tai epäkohdista, joita ulkomailla kohdataan kohteen eettisyyden vuoksi. Varsinkin jo aikaisemmin mainitut eläinkohteet ovat kritiikin kohteina. Lisäksi vastuullisuus on yleistynyt myös arkielämässä. Muun muassa jätteiden kierrätys ja sähkönkulutuksen alentaminen ovat monille arkipäivää, mikä on helppoa yhdistää myös matkailuun. Matkailussa monet haluavat kuitenkin, että matka eroaa täysin kotioloista. Perheet haluavat lomalla rentoutua ja viettää aikaa yhdessä eivätkä miettiä erilaisia vastuullisia valintoja. Tästä johtuen All-Inclusive-hotellit ovat perheiden suuressa suosiossa, koska niistä löytyvät kaikki tarpeellinen ruoasta nukkumiseen.

6 Tulokset

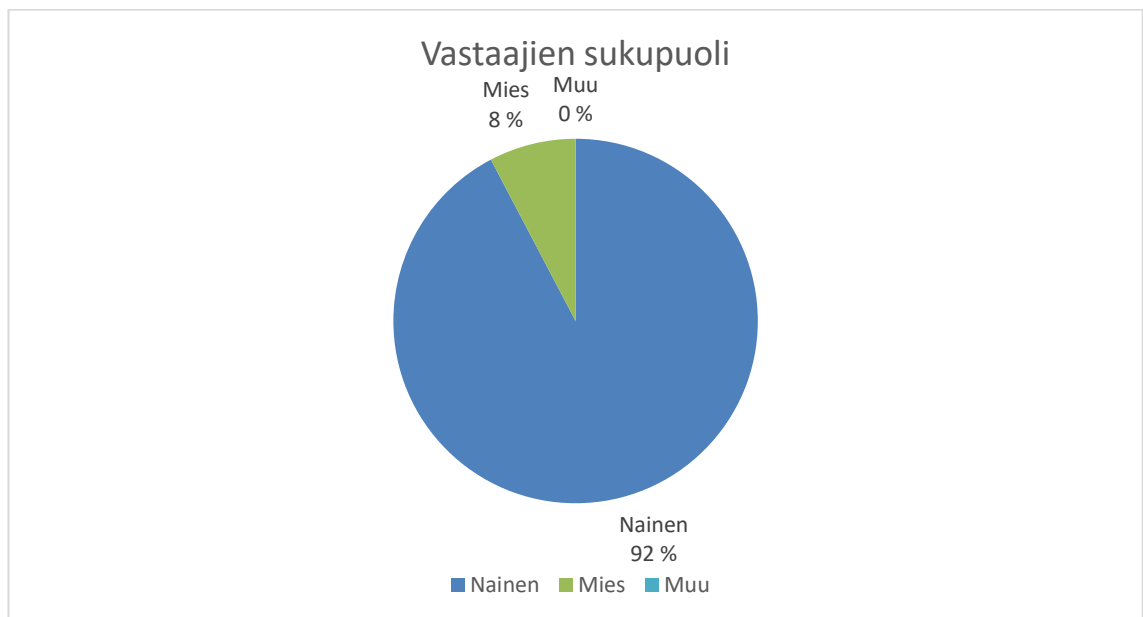
Kyselyyn vastasi yhteensä 39 henkilöä. Vastaajien ikä jakautui 18-vuotiaasta yli 55-vuotiaaseen (Kuvio 2). Vastaajista suurin osa oli 31–35-vuotiaita. Heitä oli yhteensä 18 henkilöä eli 46 %. Seuraavaksi suurimmat ikäjakaumat olivat 41–45-vuotiaat (21 %) sekä 26–30-vuotiaat (15 %). Yksikään vastaajista ei kuulunut 51–55-vuotiaiden ikäluokkaan.

Kuvio 2. Vastaajien ikäjakauma

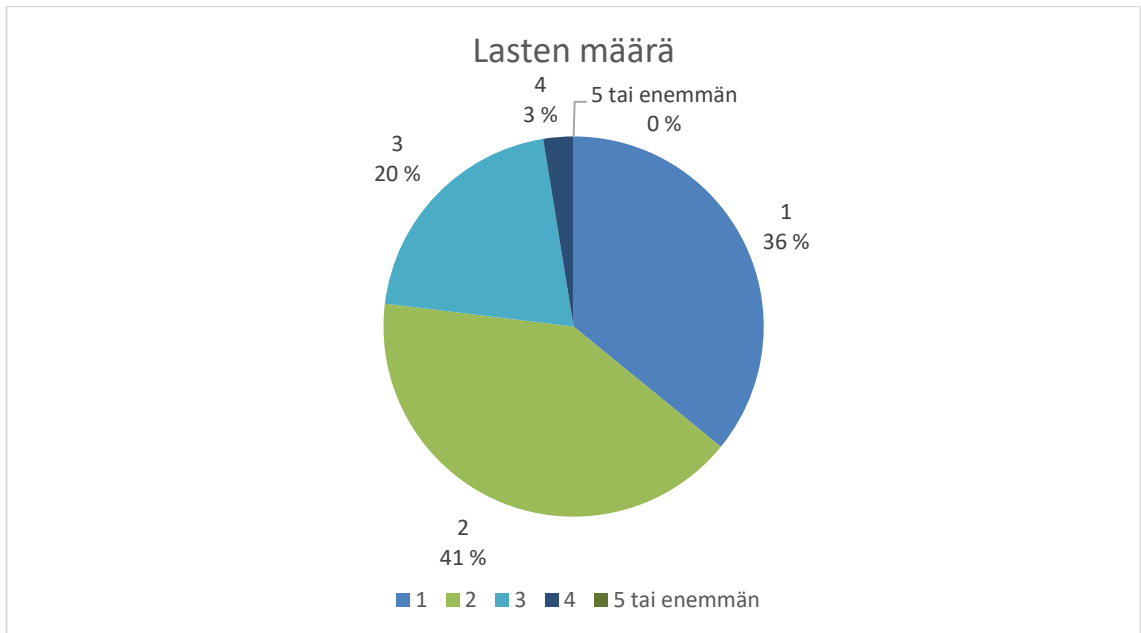
Seuraavaksi kyselyssä kysyttiin vastaajien sukupuolta (Kuvio 3). Vastanneista selvästi suurin osa oli naisia. Kyselyyn vastanneita naisia oli 36 henkilöä eli 92

%. Miehiä kyselyyn vastasi kolme henkilöä eli 8 %. Muita eri sukupuolien edustajia ei vastannut tähän kyselyyn.

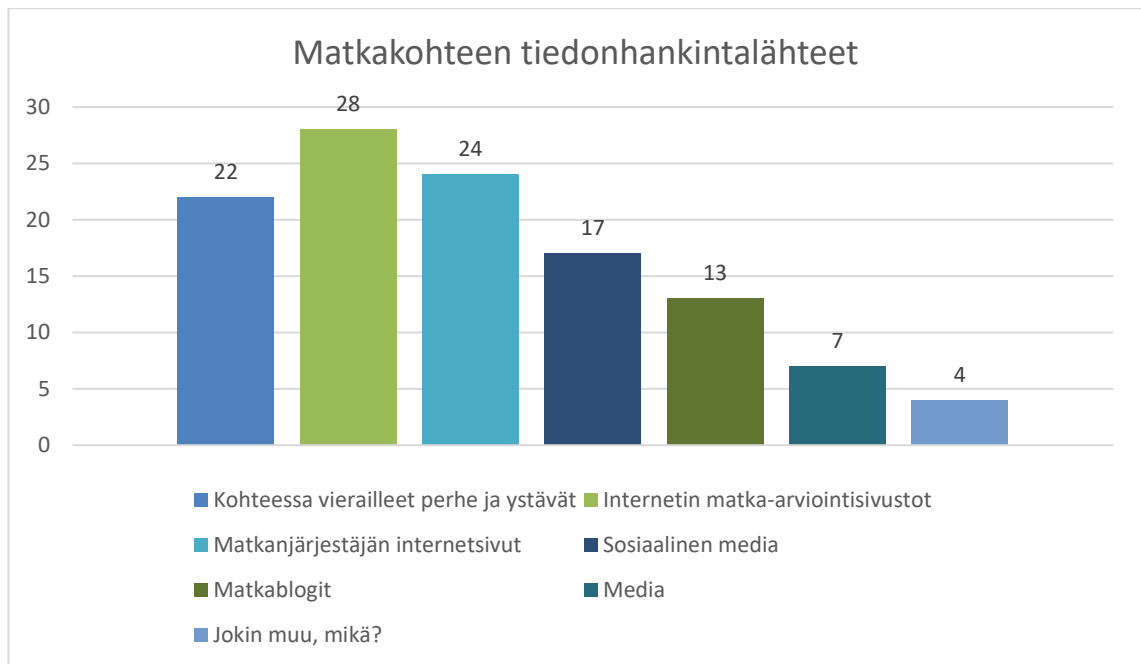
Kuvio 3. Vastaajien sukupuoli

Vastaajien sukupuolen jälkeen kyselyssä haluttiin selvittää, kuinka monta lasta vastaajalla oli (Kuvio 4). Oletuksena oli, että jokaisella vastaajalla on vähintään yksi lapsi. Tästä syystä kyselyssä ei ollut valintavaihtoehtoa lapsettomuudesta. Kyselyyn vastanneista 41 %:lla, eli 16 henkilöllä, oli kaksi lasta, 36 %:lla eli 14 henkilöllä oli yksi lapsi, 20 %:lla, eli 8 henkilöllä, oli 3 lasta ja 3 %:lla eli 1 henkilöllä oli neljä lasta. Yhdelläkään kyselyyn vastanneista ei ollut viittä tai useampaa lasta.

Kuvio 4. Lasten määrä

Vastaajien perustietojen jälkeen haluttiin selvittää, mistä lähteistä vastaajat hakevat tietoa matkakohteestaan (Kuvio 5). Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman eri vastausvaihtoehdon. Suurin osa vastaajista, 72 %, vastasi hankkivansa tietoa matkakohteesta internetin matka-arviointisivustojen, kuten TripAdvisorin, kautta. Myös matkanjärjestäjän internetsivut (62 %) ja kohteessa vierailleet perheet ja ystävät (56 %) ovat auttaneet vastaajia matkakohteen tiedonhankinnassa. Kysymykseen neljä henkilöä vastasi myös jonkin muun lähteen, johon he pystyivät avoimesti vastaamaan, mistä. Näistä neljästä lähteestä kolme lähdeä liittyivät sisäilmaan liittyviin sivustoihin, kuten Sisäilmasta sairastuneet ry ja muut vastaavat sivut ja ryhmät. Lisäksi yksi henkilö vastasi hakevansa tietoa kohteestaan matkailulehdistä.

Kuvio 5. Matkakohteen tiedonhankintalähteet

Seuraavaksi kyselyssä haluttiin selvittää erilaisia väittämiä (Kuvio 6). Väittämät liittyivät vastaajien tietoisuuteen vastuullisesta matkailusta sekä siihen, miten tärkeänä he pitivät eri asioita. Vastaajat pystyivät vastaamaan asteikolla 1–5, jolloin 1 tarkoitti, että vastaaja oli täysin eri mieltä kysymyksen kanssa ja 5 tarkoitti vastaajan olevan täysin samaa mieltä kysymyksen kanssa. Vastauksien keskiarvo yhteensä on 3,6.

Suurimmalle osalle vastaajista vastuullinen matkailu oli tuttu käsite. Jopa yhdeksän henkilöä (24 %) vastasi, että vastuullinen matkailu käsitteenä on erittäin tuttu ja 23 vastasi käsitteen olevan hyvin tuttu. Neljän henkilön mielestä käsite ei ole kovinkaan tuttu, kun taas kolme (8 %) henkilöä vastasi, että he eivät tunne vastuullista matkailua käsitteenä ollenkaan.

Jokaiselle vastaajalle vastuullisesti matkaileminen on edes hieman tärkeää. Vastaajista 11 (28 %) vastasi vastuullisen matkailun olevan heille erittäin tärkeää ja 27 vastasi sen olevan tärkeää. Yksi vastaajista koki, että vastuullisesti matkaileminen ei ole kovin tärkeää hänelle.

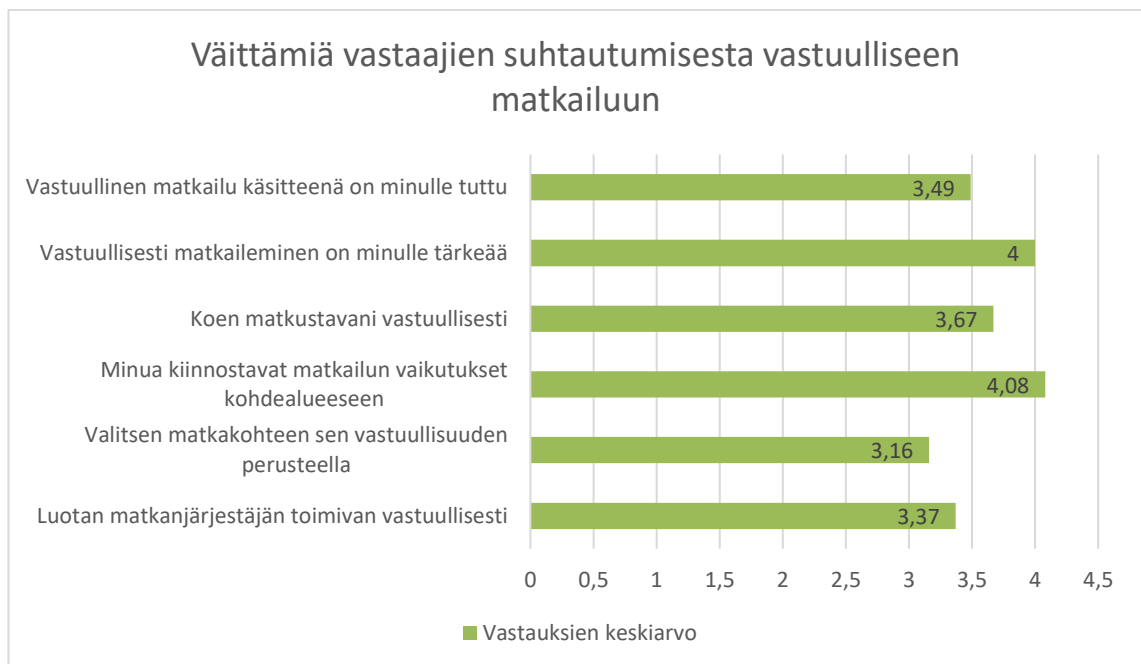
Jokainen vastaajista kokee matkustavansa jollakin tapaa vastuullisesti. Vastaajista neljä (10 %) kokee matkustavansa erittäin vastuullisesti. Vastaajista 36

kokee matkustavansa hyvin vastuullisesti. Yksi vastaajista koki, että ei matkusta kovinkaan vastuullisesti.

Jokaista vastaajaa kiinnostaa jollakin tavalla matkailun vaikutukset heidän kohdealueeseensa. Vastaajista jopa 16 (41 %) vastasi, että heitä kiinnostavat erittäin paljon matkailun vaikutukset kohdealueeseen ja 21:tä vastaajaa myös kiinnostaa melko paljon, minkälaiset vaikutukset matkailu aiheuttaa. Kahdelle henkilölle matkailun vaikutukset eivät ole kuitenkaan kovinkaan tärkeitä.

Kaikki vastaajat eivät valitse matkakohdetta kohteen vastuullisuuden perusteella. Vain yhdelle henkilölle matkakohteen valitseminen sen vastuullisuuden perusteella on erittäin tärkeää. Kuitenkin 30 muulle henkilölle vastuullinen matkakohde on myös tärkeää. Lisäksi vastanneista viidelle henkilölle matkakohteen valinta sen vastuullisuuden perusteella ei ole kovinkaan tärkeää, ja kahdelle vastaajista se ei ole ollenkaan tärkeää.

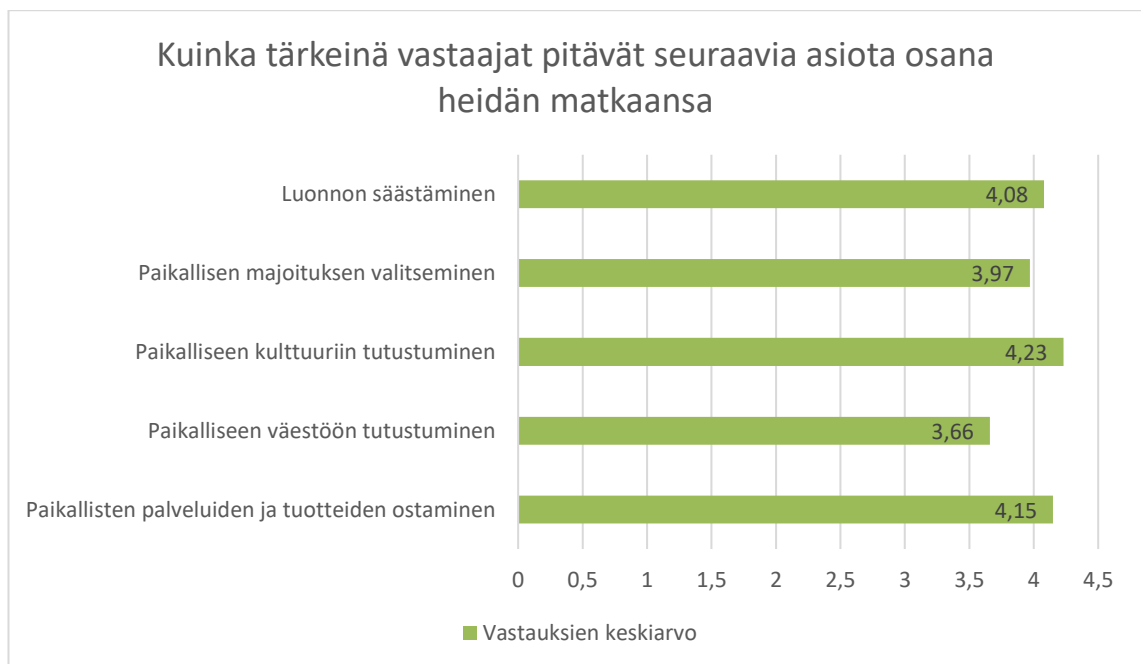
Vastaajista 29 henkilöä koee luottavansa matkanjärjestäjän toimivan vastuullisesti. Kahdeksan vastaajaa koee, että he eivät luota kovinkaan paljoa siihen, että matkanjärjestävät toimivat vastuullisesti ja kaksi vastasi, että he eivät luota ollenkaan.

Kuvio 6. Väittämiä vastaajien suhtautumisesta vastuulliseen matkailuun

Seuraavaksi haluttiin selvittää, miten tärkeitä eri asiat ovat osana vastaajien matkaa (Kuvio 7). Nämä kysymykset liittyivät luonnon säästämiseen, paikallisen majoituksen valitsemiseen, paikalliseen kulttuuriin ja väestöön tutustumiseen sekä paikallisten palveluiden ja tuotteiden ostamiseen. Kysymykseen pystyi vastaamaan asteikolla 1–5. Kysymyksiä yhteinen keskiarvo on 4.

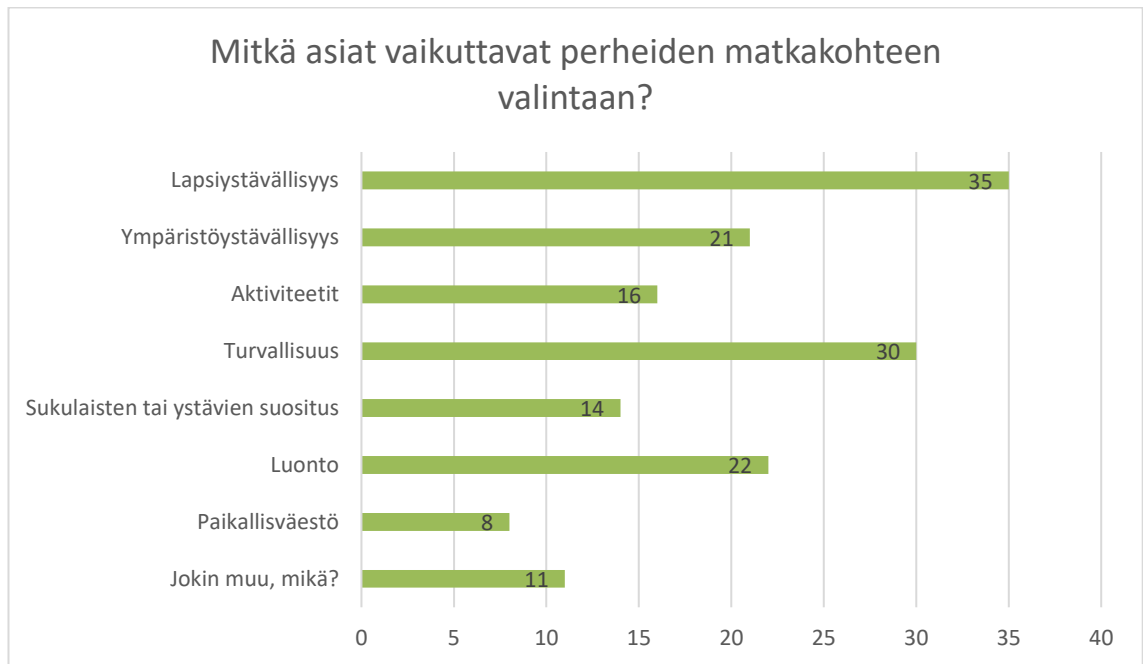
Suurimmaksi osaksi vastaajat kokivat kysymysten eri osa-alueiden olevan tärkeä tai merkittävä osa heidän matkaansa. Tärkeimpinä vastaajat pitivät paikalliseen kulttuuriin tutustuminen ja paikallisten palveluiden ja tuotteiden ostamisen. Molempiin näistä kysymyksistä 18 henkilöä vastasi näiden olevan erittäin tärkeä osa heidän matkaansa. Eniten hajontaa sai paikalliseen väestöön tutustuminen. Siihen kahdeksan henkilöä vastasi, että paikalliseen väestöön tutustuminen on erittäin tärkeää heidän matkassaan, kun taas kuusi henkilöä ei pidä sitä kovinkaan tärkeänä. Yksikään kyselyyn vastanneista henkilöistä ei vastannut tähän osioon, että nämä vaihtoehdot eivät ole ollenkaan tärkeitä heidän matkansa aikana.

Kuvio 7. Tärkeät asiat osana vastaajien matkaa

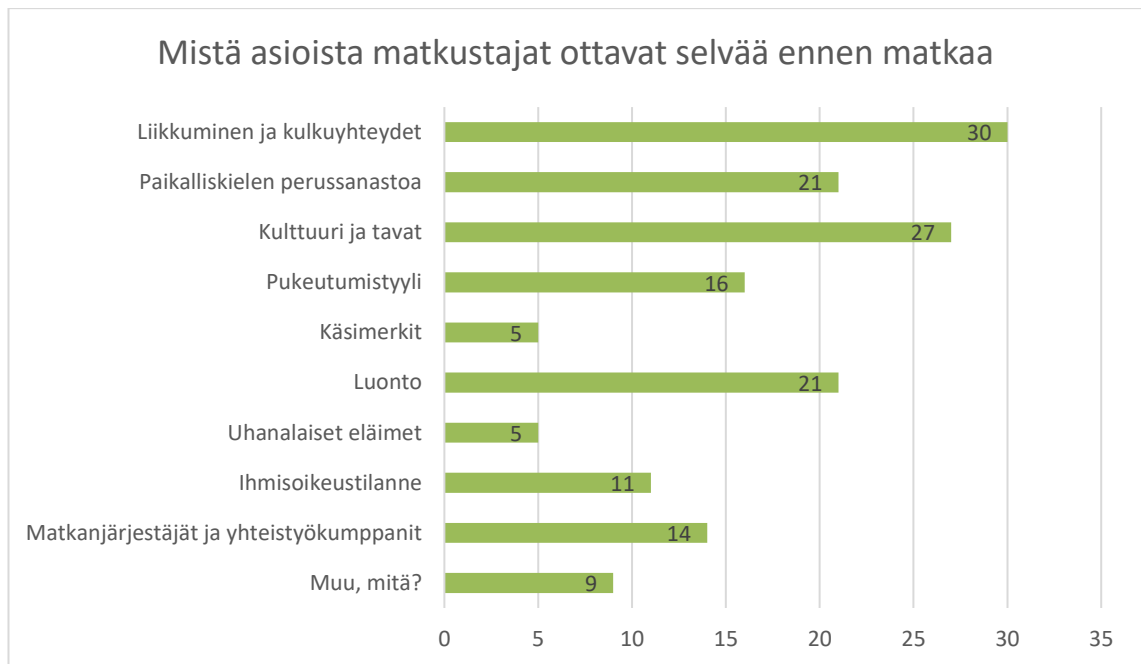
Seuraavaksi kyselyssä haluttiin selvittää, mitkä asiat vaikuttavat perheiden matkakohteen valintaan (Kuvio 8). Lähes jokainen vastaajista (35 henkilöä eli 90 %) valitsee matkakohteen sen lapsiystävällisyyden perusteella. Myös matkakohteen turvallisuus on hyvin tärkeä osa matkakohteen valintaa. Paikallisväestö ei ole

monelle kovinkaan tärkeä osa matkakohteen valintaa, nimittäin vain kahdeksan henkilöä, eli 21 %, valitsi tämän vaihtoehdon. Jonkin muun syyn valinneita vastaajia oli 11 henkilöä. Näitä syitä oli muun muassa majoituskohteen sisäilma ja hajusteettomuus, nähtävyydet ruoka, etäisyys, kulttuuri, lentomatka, lentoyhtiö. Yhdeksälle avoimeen kysymykseen vastanneelle henkilölle kohteen hajusteettomuus oli tärkeä osa kohteen valintaa.

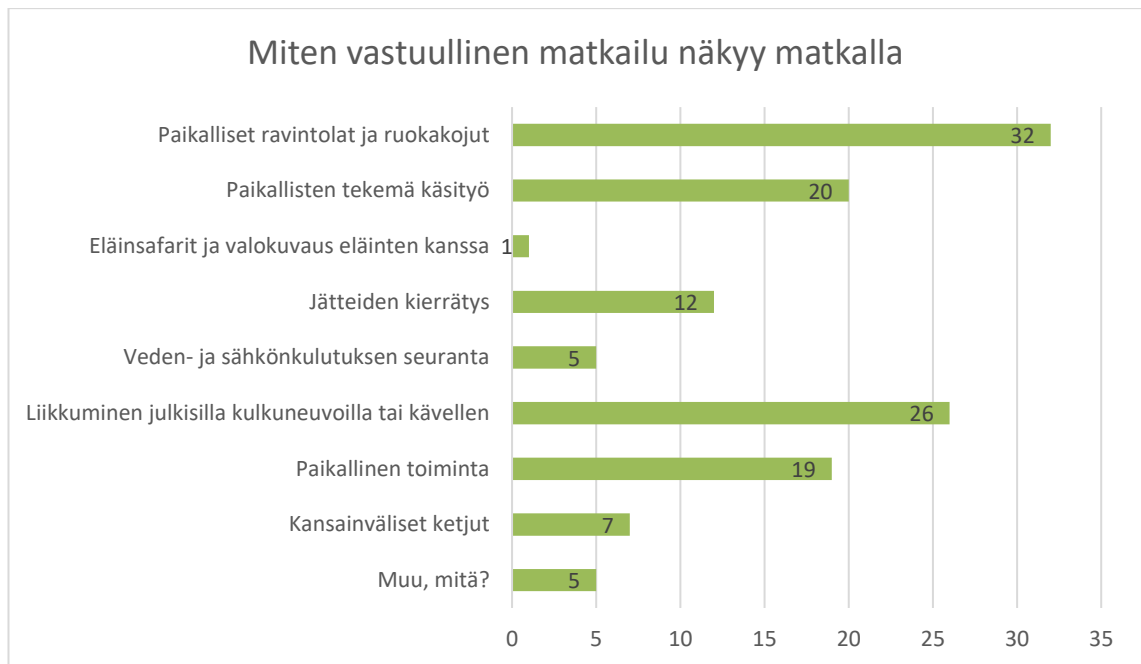
Kuvio 8. Matkakohteen valintaan vaikuttaneet asiat

Kuviossa 9 näkyy, mistä eri asioista matkustajat ottavat selvää ennen matkaansa. Eniten vastaajat ottavat selvää kohteessa liikkumisesta ja kulkuyhteyksistä (77 %) sekä kulttuurista ja tavoista (69 %). Myös paikalliskielen perussanasot (54 %), kuten tervehtiminen ja kiitos sekä luonto (54 %) ovat tärkeitä asioita selvittää ennen lomaa. Toisaalta käsimerkit ja uhanalaiset eläimet eivät ole kovinkaan tärkeitä asioita ottaa selville, sillä vain 5 henkilöä (13 %) ilmoitti etsivänsä tietoa niistä. Lisäksi yhdeksän henkilöä vastasi jonkin muun asian, joita olivat muun muassa ilmanlaatu, turvallisuus, ruoka, hotellihuoneen kemikaalittomuus, majoituksen rakennuksen kunto sekä paikallisuutiset.

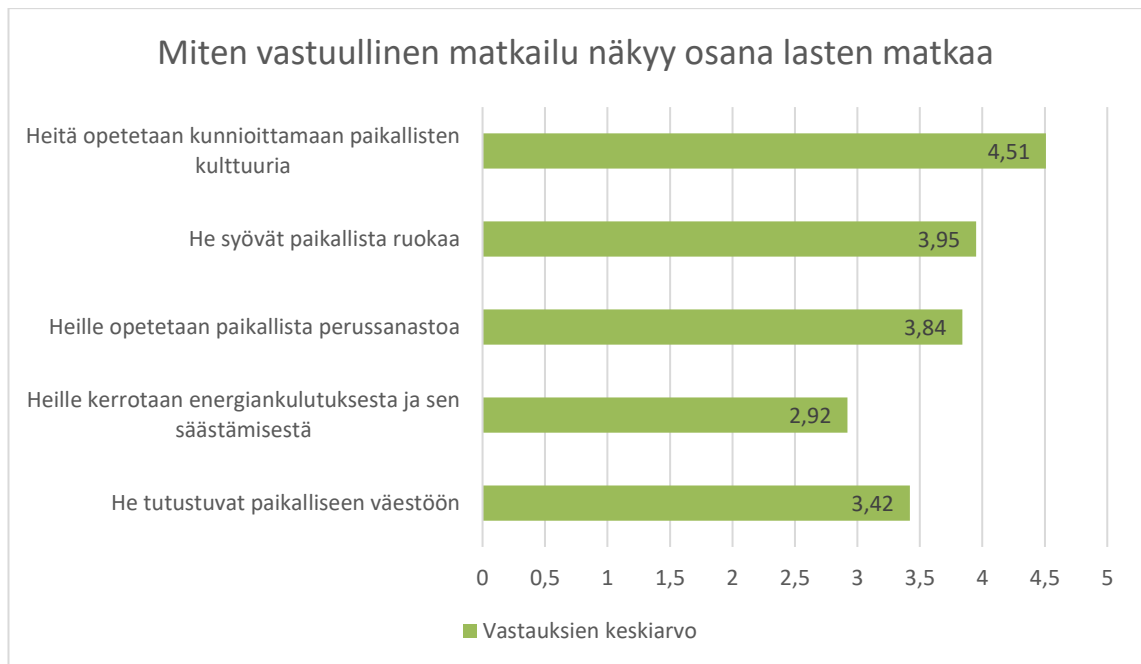
Kuvio 9. Ennen matkaa selvitettäviä asioita

Kyselyn avulla haluttiin myös tutkia, miten erilaiset vastuullisen matkailun osa-alueet ovat osana lapsiperheiden matkaa (Kuvio 10). Lähes jokainen vastaaja (82 %) ilmoitti käyttävänsä paikallisia ravintoloita ja ruokakojuja matkallaan. Moni vastaajista (67 %) myös käyttää julkisia kulkuneuvoja tai kävelee paikasta toiseen. Noin joka toinen vastaajista käyttää myös paikallisten tekemää käsityötä (51 %) ja suosii paikallista toimintaa (49 %), kuten paikallisten järjestämiä retkiä. Moni vastaajista myöntää, että eivät juurikaan seuraa matkansa aikana, kuinka paljon he kuluttavat vettä ja sähköä. Yksi vastaajista myöntää käyvänsä eläinsafareilla ja/tai ottavansa valokuvia eläinten kanssa. Muita asioita, joita vastaajat vastasivat matkallansa näkyvän ovat muun muassa paikallisten järjestämät retket ja ohjelmat, paikalliseen luontoon tutustuminen kävellen, pyöräillen tai linja-autolla sekä ravintolat, joissa on hyvä sisäilma.

Kuvio 10. Vastuullisen matkailun eri osa-alueiden ilmentyminen

Kuviossa 11 näkyy, miten vastaajat kertoivat vastuullisen matkailun olevan osana heidän lastensa matkaa. Jokainen vastaaja kertoi, että he opettavat lastensa kunnioittamaan paikallisten kulttuuria. Jopa 23 vastaajista (59 %) kertoi, että se on erittäin tärkeä osa lasten matkaa. Myös paikallisen ruoan syönti ja paikallisen perussanaston opettaminen, kuten tervehtiminen ja kiitos, on hyvin mukana lasten matkaa. Toisaalta energiankulutuksesta kertominen jää monella hieman vähäisemmäksi. Vaikka kuusi vastaajista (16 %) kertoi, että se on erittäin tärkeä osa lasten matkaa, 12 vastaajan mielestä (32 %) sähkönkulutuksesta kertominen matkalla ei ole kovinkaan suuri osa lasten matkaa, ja neljä vastaajaa (11 %) oli sitä mieltä, että sähkönkulutuksesta kertominen ei ole ollenkaan osa heidän matkaansa.

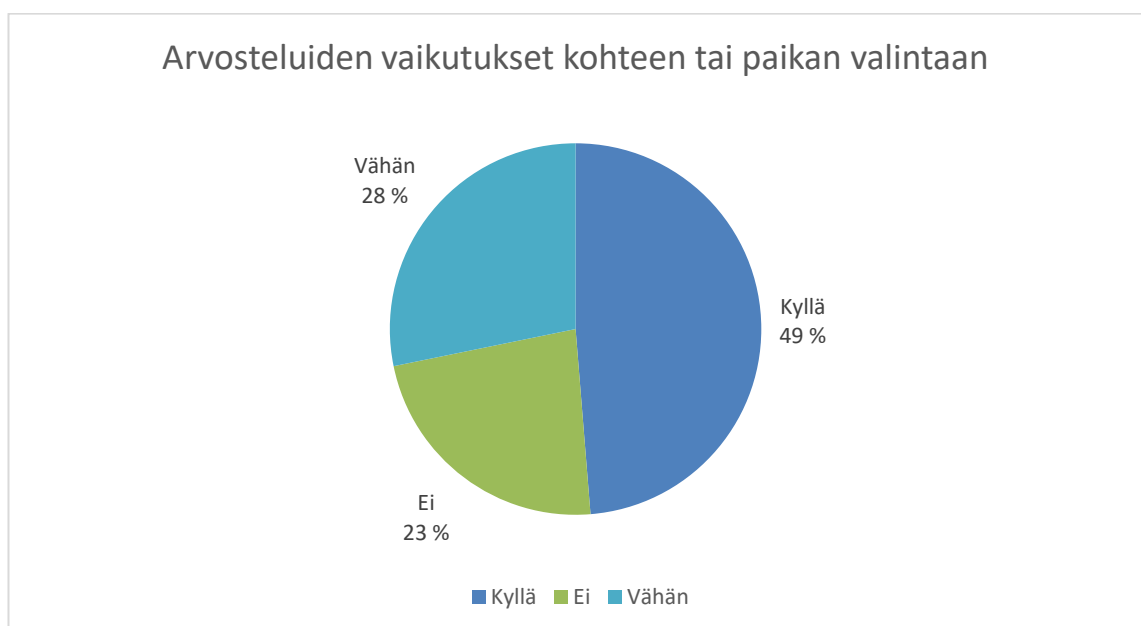
Kuvio 11. Vastuullisen matkailun ilmentyminen lasten matkassa

Kyselyssä myös selvitettiin, minkälaisissa eri eläinkohteissa vastaajat ovat käyneet (Kuvio 12). Useampi kuin kaksi kolmasosaa vastaajista (69 %) kertoi, että he ovat käyneet eläintarhoissa matkansa aikana. Delfinaarioissa on käynyt seitsemän vastaajaa (18 %). Elefanttisafarit ja miekkavalasesityksissä käynti on vähäisempää, sillä elefanttisafareissa on käynyt kolme vastaajaa (8 %) ja miekkavalasesityksissä kaksi (5 %). Kukaan vastaajista ei ole käynyt tiikerikohteissa. Jopa 13 vastaajaa (33 %) kertoi, että ei ole käynyt missään näissä eläinkohteissa matkansa aikana.

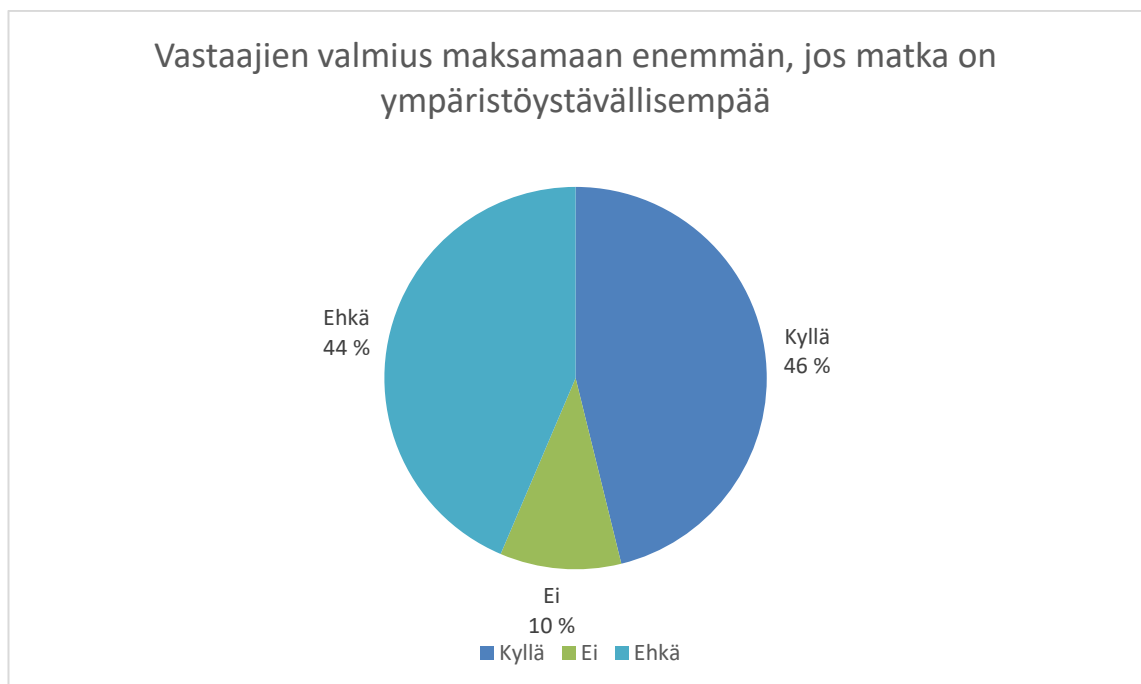
Kuvio 12. Eläinkohteissa käynti matkalla

Seuraavaksi selvitettiin, ovatko muiden arvostelut kohteen tai paikan eettisyydestä vaikuttaneet vastaajien valintoihin (Kuvio 13). Lähes puolet vastaajista (49 %) kertoi, että arvostelut ovat vaikuttaneet kohteen valintaan, kun taas vastaajista yhdeksän (23 %) oli sitä mieltä, että arvostelut eivät ole vaikuttaneet valintaan. Vastaajista 11 (28 %) oli taas sitä mieltä, että arvostelut ovat edes hieman vaikuttaneet valintaan.

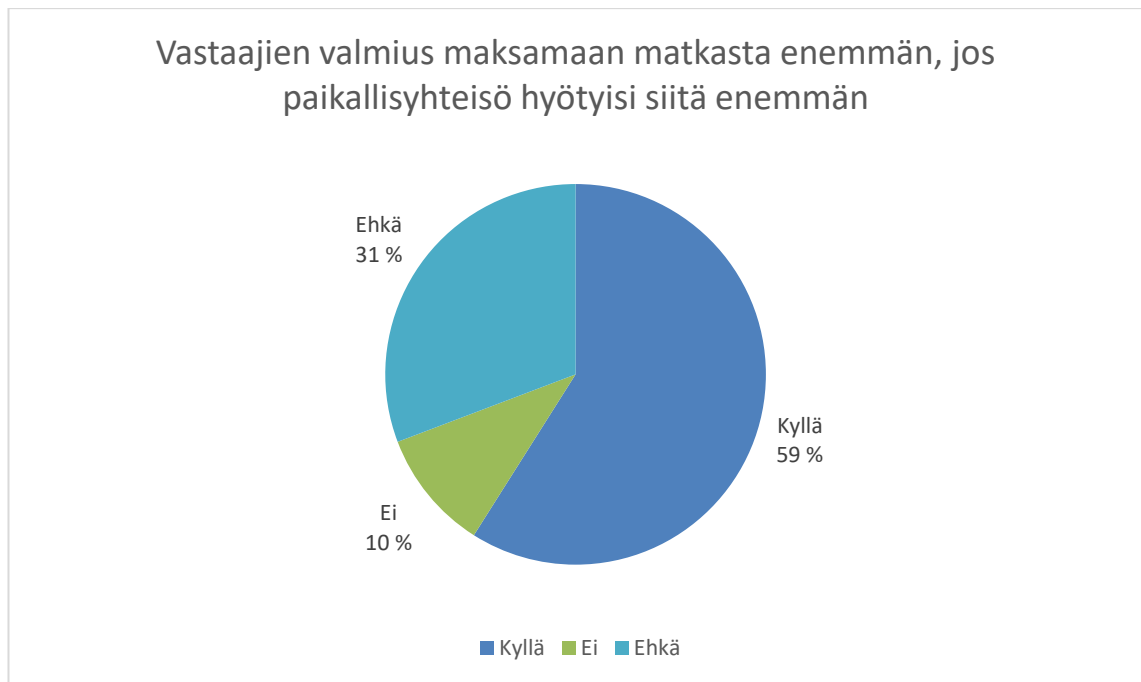
Kuvio 13. Arvosteluiden vaikutukset kohteen valintaan

Kuviossa 14 näkyy, miten vastaajat ovat valmiita maksamaan matkasta, jos he tietävät matkan olevan ympäristöystävällisempää. Vastaajista 18 (46 %) oli sitä mieltä, että olisivat valmiita maksamaan enemmän, kunhan matka on ympäristöystävällisempää. Toisaalta neljä vastaajaa (10 %) kertoo, että he eivät olisi valmiita maksamaan matkasta enempää ympäristöystävällisyyden vuoksi. Vastaajista 17 (44 %) ei ole varmoja siitä, olisivatko he valmiita maksamaan enemmän ympäristöystävällisemmästä matkasta, mutta he voisivat mahdollisesti olla valmiita lisäkustannuksiin.

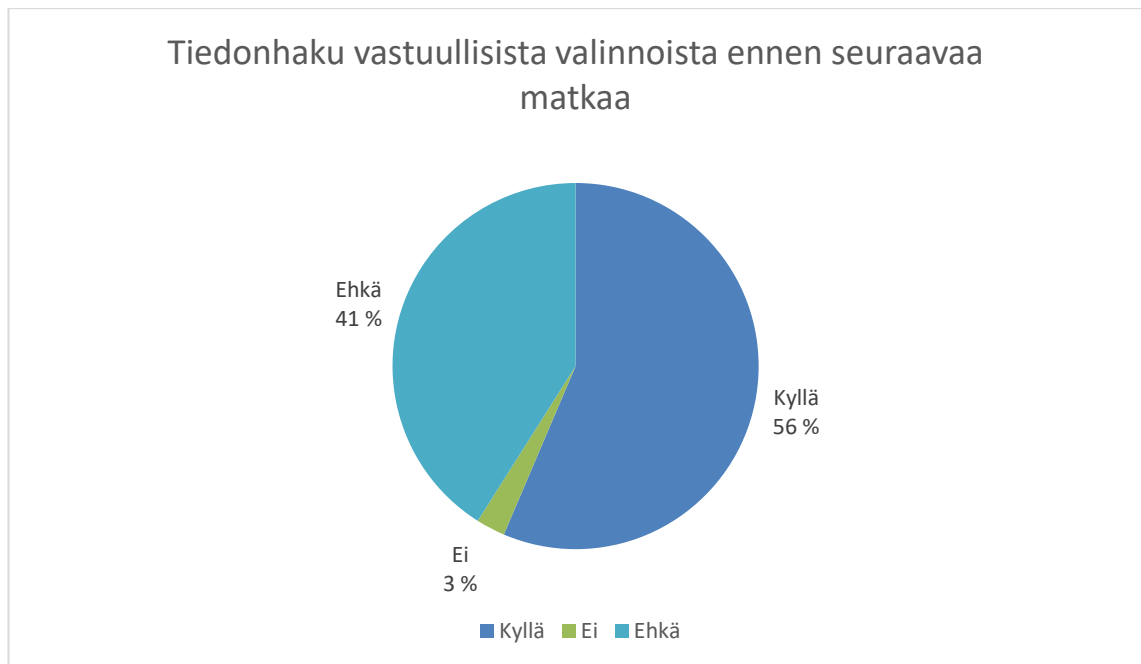
Kuvio 14. Valmius enemmän ympäristöystävällisemmästä matkasta maksamiseen

Seuraavaksi kyselyssä kysyttiin, olisivatko vastaajat valmiita maksamaan matkastaan enemmän, jos paikallisyhteisö hyötyisi matkailun aiheuttamista tuloista paremmin (Kuvio 15). Jopa 23 vastaajaa (59 %) vastasi, että he olisivat valmiita maksamaan matkastaan enemmän, jos paikallisyhteisö hyötyisi paremmin tuloista. Vastanneista neljä (10 %) ei ole valmis maksamaan matkastaan enemmän ja 12 vastannutta (31 %) ei ole varmoja siitä, olisivatko he valmiita maksamaan enemmän matkastaan.

Kuvio 15. Valmius enemmän paikallisyhteisöä hyödyttävästä matkasta maksamiseen

Lopuksi kyselyllä haluttiin vielä selvittää, aikovatko vastaajat ottaa selvää ennen seuraavaa matkaansa vastuullisista valinnoista sekä matkakohteessa että yleisesti vastuullisesta matkailusta (Kuvio 16). Vastaajista 22 henkilöä (56 %) kertoi aikovansa etsiä aiheesta lisää tietoa. Yksi henkilö (3 %) ilmoitti, että ei aio ottaa selville vastuullisista valinnoista ennen seuraavaa matkaansa ja vastaajista 16 henkilöä (22 %) ei ole vielä asiasta varmoja.

Kuvio 16. Tiedonhaku vastuullisista valinnoista ennen seuraavaa matkaa

Tuloksissa on jonkin verran eroja ikäluokkien kesken. Nuoremmat lapsien vanhemmat, 18–30-vuotiaat, valitsevat matkakohteen tuloksien mukaan 100 %:n todennäköisyydellä kohteen lapsiystävällisyyden ja turvallisuuden mukaan. Lisäksi luonto ja tuttujen suositukset vaikuttavat paljon kohteeseen, nimittäin 71 % 18–30-vuotiaista valitsi nämä vaihtoehdot. Yli 30-vuotiailla luonnon vaikutukset valintaan ovat pienemmät (53 %) ja tuttujen suositukset vaikuttavat vielä vähemmän (28 %).

Tuloksien perusteella 18–30-vuotiaat myös ottavat selvää paikalliskielen perussanastoa selvästi yli 30-vuotiata enemmän. Kyselyn mukaan kaikki 18–30-vuotiaat opettelevat perussanastoa, kun taas yli 30-vuotiaat opettelevat perussanastoa vain 44 %:n todennäköisyydellä.

Yli 30-vuotiaat ovat käyneet todennäköisemmin erilaisissa eläinkohteissa matkan aikana. Eroja eläintarhoissa käynteihin ikäluokkien välillä ei ole kovinkaan paljon, mutta yli 30-vuotiaat ovat käyneet delfinaarioissa, elefanttisafareilla ja miekkavalasesityksissä. Tutkimuksen tulosten mukaan alle 18–30-vuotiaat eivät ole näissä eläinkohteissa käyneet.

Yli 30-vuotiaat ovat todennäköisemmin valmiimpia maksamaan matkastaan enemmän, jos joko paikallinen yhteisö hyötyy siitä tai sen tiedetään olevan

ympäristöystävällisempää. Puolet yli 30-vuotiaista olisi valmiita maksamaan matkastaan enemmän, jos se on ympäristöystävällisempää ja 63 % vastaajista olisi valmis maksamaan matkastaan enemmän, jos paikallisyhteisö hyötyisi siitä enemmän. 18–30-vuotiaissa taas 28 % olisi valmis maksamaan enemmän ympäristöystävällisemmästä matkasta ja 43 % paikallisyhteisöä hyödyttävästä matkasta.

7 Johtopäätökset ja pohdinta

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten vastuullinen matkailu ilmenee lapsiperheiden matkustamisessa. Kyselyyn saatiin vastauksia ennako-odotuksiin verrattuna vähemmän. Vastausinnostomuus keskustelufoorumeilla yllätti, sillä oletus oli, että useampi olisi vastannut siellä. Facebook kuitenkin tuotti tulosta, jotta kyselyyn saatiin tarpeeksi monta vastaajaa.

Naiset olivat selvästi miehiä aktiivisempia vastaamaan kyselyyn. Tuloksia ei pysty kovinkaan luotettavasti vertailemaan naisten ja miesten välillä, sillä vastaajista miehiä oli vain kolme. Näin ollen vertailemalla tuloksia sukupuolten kesken, tuloksista ei voi saada kovinkaan luotettavia.

Tuloksissa ei ollut suuria yllätyksiä. Alle 30-vuotiaat lasten vanhemmat olivat käyneet vähemmän eläinkohteissa, mikä voi selittyä sillä, että heillä on ollut matkaillessa vähemmän aikaa käydä eri kohteissa sekä sillä, että tietoisuus eläinten kohtelusta eri eläinkohteissa on lisääntynyt. He ovat voineet itse käydä lapsina muun muassa delfinaarioissa, mutta mediassa lisääntyneen uutisoinnin ja yleisen tietoisuuden ansiosta, he ovat voineet tehdä päätöksensä eettisistä näkökulmista katsoen. Vaikka moni on käynyt matkoillaan eläintarhoissa, se ei ole välttämättä huono asia. Monet eläintarhat ovat pelastaneet lähes sukupuuttoon kuolleet eläinlajit, ja moni eläintarha myös lahjoittaa säännöllisesti rahaa eläinten suojeleluun. Lisäksi monissa eläintarhoissa eläimet pystyvät elämään mahdollisimman luonnonmukaisissa olosuhteissa. Näin ollen olisi hyvä etsiä tietoa eläintarhasta ennen siellä käyntiä, sillä valitettavan monessa eläintarhassa olosuhteet eivät ole kovinkaan hyvät. Tietoisuus eri eläinkohteista ja siitä, kuinka niissä kohdellaan eläimiä, voi auttaa huomattavasti. Kun yksittäiset ihmiset välttävät paikkoja, joissa eläimiä kohdellaan huonosti, he usein kertovat näistä paikoista ystävilleen

ja perheilleen. Kun tarpeeksi moni haluaa, että eläimiä kohdellaan paremmin, parhaimmassa tapauksessa asiaa voidaan muuttaa lainsäädännössä, jolloin jäljelle jäävät vain paikat, joissa eläinten kohtelu on inhimillistä.

Tuloksissa hieman yllätti se, että vaikka lapsiperheiden vanhempia ei kovin paljoa paikalliseen väestöön tutustuminen kiinnosta, olisi silti moni valmis maksamaan matkastaan enemmän, kunhan paikallisväestö hyötyisi matkan tuomista tuloista paremmin. Tästä näkee, että vaikka vastaajat saattavat haluta lomailla omassa rauhassa, heitä silti kiinnostaa paikallisväestön hyvinvointi jollakin tapaa.

Monissa perheissä saattaa olla erityislapsia, mikä saattaa vaikeuttaa vastuullisesti matkustamista. Hajusteettomuudella vaikuttaa olevan suuri vaikutus, minne perheet voivat mennä ja minkä hotellin tai ravintolan he voivat valita. Perheet, joilla on erityistarpeita joutuvat ottamaan selvää erilaisista asioista ennen lomaa ja näin ollen voivat tulla hyvin tietoisiksi muun muassa hotellinsa ympäristösertifikaatista ja pystyvät valitsemaan ympäristöystävällisemmän vaihtoehdon.

18–30-vuotiaat olisivat hieman epätodennäköisempiä maksamaan matkastaan enemmän ympäristöystävällisyyden tai paikallisväestön hyötymisen puolesta. Tämä voi selittyä sillä, että nuorilla vanhemmilla ei välttämättä ole vielä niin paljon rahaa käytettävissä. Heidän taloustilanteensa saattaa olla epävarmempi kuin yli 30-vuotiailla. Toisaalta syy, miksi he ovat vähemmän valmiita maksamaan matkasta enemmän, voi johtua myös siitä, että vastaajien arvot eivät kohtaa asian kanssa.

Yli puolet vastaajista kertoi, että aikovat hakea tietoa vastuullisista valinnoista ennen seuraavaa matkaansa. Tämä on hieno asia, varsinkin jos kysely sai jotkut heistä ajattelemaan enemmän valintojaan. Vastuullisen matkailun merkitys vain kasvaa, kun tietoisuus vastuullisuudesta lisääntyy.

Alkuperäinen hypoteesi oli, että vastuullinen matkailu itsessään ei olisi perheille välttämättä tärkeä asia heidän matkaillessaan, mutta he tekisivät kuitenkin erilaisia vastuullisia valintoja matkustellessaan. Lisäksi hypoteesina oli, että monet perheet menisivät kuitenkin helpomman kautta eikä sen mukaan, mikä on vastuullista. Tuloksissa oli hienoa huomata, että moni vanhempi haluaa matkustaa

vastuullisemmin ja ottaa erilaisia vastuullisia päätöksiä huomioon sekä ennen matkaa että matkansa aikana.

Kyselyssä olisi voinut myös kysyä, miten usein lapsiperheet matkustavat. Näin ollen olisi voinut nähdä, onko vastuullinen matkailu yleisempää useammin matkustavilla perheillä.

Vastuullisesta matkailusta on tehty aikaisemminkin erilaisia opinnäytetöitä ja aiheella on vielä paljon annettavaa seuraavalle tutkijalle. Aihetta voisi hyvinkin tutkia etenkin kotimaan matkailun näkökulmasta. Kotimaan matkailussa vastuullisessa matkailussa pystyy hyvin keskittymään muun muassa kulkuneuvoihin. Sen sijaan Suomesta ulkomaille ei pääse kovin helposti, jos ei lennä tai aikaa ei ole varattu matkustamiseen paljon.

Kuviot

- Kuvio 1. Matkan päätarkoitukset vuonna 2017 (UNWTO 2017), s.7
- Kuvio 2. Vastaajien ikäjakauma, s.19
- Kuvio 3. Vastaajien sukupuoli, s. 20
- Kuvio 4. Lasten määrä, s. 21
- Kuvio 5. Matkakohteen tiedonhankintalähteet, s. 22
- Kuvio 6. Väittämiä vastaajien suhtautumisesta vastuulliseen matkailuun, s. 23
- Kuvio 7. Tärkeät asiat osana vastaajien matkaa, s. 24
- Kuvio 8. Matkakohteen valintaan vaikuttaneet asiat, s. 25
- Kuvio 9. Ennen matkaa selvitettäviä asioita, s. 26
- Kuvio 10. Vastuullisen matkailun eri osa-alueiden ilmentyminen, s. 27
- Kuvio 11. Vastuullisen matkailun ilmentyminen lasten matkassa, s. 28
- Kuvio 12. Eläinkohteissa käynti matkalla, s. 29
- Kuvio 13. Arvosteluiden vaikutukset kohteen valintaan, s. 29
- Kuvio 14. Valmius enemmän ympäristöystävällisemmästä matkasta maksamiseen, s. 30
- Kuvio 15. Valmius enemmän paikallisyhteisöä hyödyttävästä matkasta maksamiseen, s. 31
- Kuvio 16. Tiedonhaku vastuullisista valinnoista ennen seuraavaa matkaa, s. 32

Lähteet

ABTA Global Welfare Guidance for Animals in Tourism 2013. <https://www.abta.com/sites/default/files/media/document/uploads/ABTA%20Global%20Welfare%20Guidance%20for%20Animals%20in%20Tourism.pdf>. Luettu 19.10.2018.

Häkkinen, A. 2018. Reilun matkailun yhdistys. <http://www.reilumatkailu.fi/vastauksia-maailma-kylassa-kavijoiden-esittamiin-kysymyksiin-vastuullisesta-matkailusta-kesakampanjan-kooste/>. Luettu 11.11.2018.

Bricker, K., Black, R. & Cottrell, S. 2013. Sustainable Tourism & The Millennium Development Goals: Effective Positive Change. Yhdysvallat: Jones & Bartlett Learning.

Fernández, I. & Lahti, I. 2012. Lapsiperheen matkakäsikirja. Helsinki: Johnny Kniga Publishing.

Green Tourism 2018. <http://www.greentourism.eu/fi/Post/Name/SustainableTourism>. Luettu 5.11.2018.

Hall, M. & Lew, A. 1998. Sustainable Tourism. Yhdistynyt kuningaskunta: Addison Wesley Longman Limited.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell Oy.

Kalmari, H. & Kelola, K. 2009. Vastuullisen matkailun käsikirja. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kelola, K. 2017. Eläinten ehdolla. Mondo. 8.2017.

Kostiainen, A., Ahtola, J., Koivunen, L., Korpela, K. & Syrjämaa, T. 2004. Matkailijan ihmeellinen maailma. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

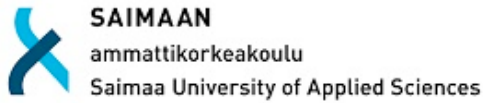
Lovelock, B. & Lovelock, K. 2013. The Ethics of Tourism. New York: Routledge.

Mowforth, M. & Munt, I. 2009. Tourism and Sustainability: Development, globalization and new tourism in the Third World. New York: Routledge.

Niinikangas, K. & Ropponen, V. 2013. Lasten kanssa matkalla. Viro: AS Pakett.

Reilun matkailun yhdistys 2018. Mitä on reilu matkailu? <http://www.reilumatkailu.fi/reilun-matkailijan-ohjeet/mita-on-reilu-matkailu/>. Luettu 5.11.2018.

- Saarinen, J. 2015. Matkailumaantieteen johdantokurssi. <https://docplayer.fi/9921874-Matkailumaantieteen-johdantokurssi-790160a-5-op.html>. Luettu 10.11.2018.
- Smith, M., MacLeod, N. & Hart Robertson, M. 2010. Key Concepts in Tourist Studies. Lontoo: SAGE Publications Ltd.
- Spenceley, A. 2009. Responsible Tourism: Critical Issues for Conservation and Development. Oxon: IUCN.
- Tjäreborg 2018. <https://www.tjareborg.fi/kestava-matkailu/luonto-ja-elaimet>. Luettu 19.10.2018.
- United Nations 2010. International Recommendations for Tourism Statistics 2008. https://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesm/SeriesM_83rev1e.pdf. Luettu 10.11.2018.
- UNWTO 2017. <http://media.unwto.org/content/infographics>. Luettu 10.11.2018.
- UNWTO 2018. Annual report 2017. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419807>. Luettu 10.11.2018.
- Valli, R. & Aaltola, J. 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.
- Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Vuoristo, K. 2003. Matkailun maailma. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Weeden, C. 2014. Responsible Tourist Behaviour. New York: Routledge.

Vastuullinen matkailu lapsiperheissä

Hei!

Olen Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelija ja teen opinnäytetyötä vastuullisesta matkailusta lapsiperheissä. Vastuullinen matkailu on yleistynyt varsinkin viime vuosien aikana, joten haluankin selvittää, millä tavalla vastuullinen matkailu on osana lapsiperheiden matkaa. Vastaathan kyselyyn perhelähtöisesti.

Kyselyn vastaamiseen menee vain muutama minuutti. Vastausaikaa kyselylle on 28.10. saakka. Kaikki vastaukset käsitellään nimettömänä ja luottamuksellisesti.

Suuret kiitokset kyselyyn osallistumisesta!

Ystävällisin terveisin,
Anni Tallgren

Lisätietoa kyselystä tai vastuullisesta matkailusta
anni.tallgren@student.saimia.fi

1. Ikä

- 18-25
- 26-30
- 31-35
- 41-45
- 46-50
- 50-55
- Yli 55
- 36-40

2. Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Muu

3. Lasten määrä

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5 tai enemmän

4. Mistä seuraavista lähteistä haet taustatietoa kohteestasi?

- Kohteessa vierailleet perhe ja ystävät
- Internetin matka-arviointisivustot (esim. [TripAdvisor](#))
- Matkanjärjestäjän internetsivut
- Sosiaalinen media
- Matkablogit
- Media
- Jokin muu, mikä? _____

**5. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1-5.
(1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä)**

	1	2	3	4	5
Vastuullinen matkailu käsitteenä on minulle tuttu	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuullisesti matkaileminen on minulle tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐
Koen matkustavani vastuullisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Minua kiinnostavat matkailun vaikutukset kohdealueeseen	☐	☐	☐	☐	☐
Valitsen matkakohteen sen vastuullisuuden perusteella	☐	☐	☐	☐	☐
Luotan matkanjärjestäjän toimivan vastuullisesti	☐	☐	☐	☐	☐

**6. Kuinka tärkeänä pidät seuraavia asioita osana matkaanne?
(1 = ei lainkaan tärkeä, 5 = erittäin tärkeänä)**

	1	2	3	4	5
Luonnon säästäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Paikallisen majoituksen valitseminen	☐	☐	☐	☐	☐
Paikalliseen kulttuuriin tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Paikalliseen väestöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Paikallisten palveluiden ja tuotteiden ostaminen	☐	☐	☐	☐	☐

7. Mitkä asiat vaikuttavat perheenne matkakohteen valintaan?

- Lapsiystävällisyys
- Ympäristöystävällisyys
- Aktiviteetit
- Turvallisuus
- Sukulaisten tai ystävien suositus
- Luonto
- Paikallisväestö
- Jokin muu, mikä? _____

8. Ennen matkaa, otatko selvää seuraavista asioista? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Liikkuminen ja kulkuyhteydet
- Paikalliskielen perussanastoa (esim. tervehtiminen ja kiitos)
- Kulttuuri ja tavat
- Pukeutumistyyli
- Käsimerkit
- Luonto
- Uhanalaiset eläimet
- Ihmisoikeustilanne
- Matkanjärjestäjä ja yhteistyökumppanit
- Muu, mitä? _____

9. Matkan aikana, ovatko seuraavat asiat/palvelut osa matkaanne? Voit valita useamman vastausvaihtoehdon.

- Paikalliset ravintolat ja ruokakojut
- Paikallisten tekemä käsityö
- Eläinsafarit ja valokuvaus eläinten kanssa
- Jätteiden kierrätys
- Veden- ja sähkön kulutuksen seuranta
- Liikkuminen julkisilla kulkuneuvoilla tai kävellen
- Paikallinen toiminta
- Kansainväliset ketjut
- Muu, mitä? _____

10. Miten vastuullinen matkailu on osana lastesi matkaa? (1 = ei lainkaan, 5 = erittäin paljon)

	1	2	3	4	5
Heitä opetetaan kunnioittamaan paikallisten kulttuuria	☐	☐	☐	☐	☐
He syövät paikallista ruokaa	☐	☐	☐	☐	☐
Heille opetetaan paikallista perusanastoa (esim. kiitos ja tervehtiminen)	☐	☐	☐	☐	☐
Heille kerrotaan energiankulutuksesta ja sen säästämisestä	☐	☐	☐	☐	☐
He tutustuvat paikalliseen väestöön	☐	☐	☐	☐	☐

11. Oletteko käyneet jossakin seuraavista kohteista?

- Eläintarha
- Elefanttisafari
- Delfinaario
- Miekkavalasesitykset
- Tiikerikohteet
- En missään näistä

12. Ovatko muiden arvostelut paikan eettisyydestä vaikuttaneet paikan tai kohteen valintaan?

- Kyllä
- Ei
- Vähän

13. Olisitko valmis maksamaan matkastasi enemmän, jos tietäisit sen olevan ympäristöystävällisempää?

- Kyllä
- En
- Ehkä

14. Olisitko valmis maksamaan matkastasi enemmän, jos tietäisit paikallisväestön hyötyvän siitä paremmin?

- Kyllä
- En
- Ehkä

15. Ennen seuraavaa matkaasi, aiotko ottaa selvää vastuullisista valinnoista sekä matkakohteesta että yleisesti?

Kyllä

En

Ehkä

16. Muuta kommentoitavaa. Voit vielä lopuksi kertoa tähän, jos sinulla on jotakin lisättävää aiheeseen tai kyselyyn liittyen.
